

Godina kukuruza

**Usoljeni inčuni
s Hvara**

Maslinici SMS-a

agrotehnika **OLT**
Izdanje 24. listopada 2008. godine

Frostbuster
u vojnaku

I mehanizacija se
kupuje lizingom

ovlašteni prodajno - servisni centar

FENDT

Pored prodaje i servisa nove mehanizacije BELJE REMONT d.o.o. vrši i prodaju rabljene poljoprivredne mehanizacije i priključnih strojeva uz povoljne uvijete plaćanja i mogućnost narudžbe.

BELJE REMONT d.o.o.

Osječka 4, 31300 Beli Manastir,
tel. +385 31 790-340 fax. +385 31 702-590

IMPRESSUM:

EU agro info

Časopis za prilagodbu hrvatske i bosanskohercegovačke poljoprivrede EU i Glasilo Agroekološkog društva

Osnivači:

K.K.P.S. marketing, Agro ekološko društvo
www.agro-eko.info, Agro klub

Izdavači:

Intersigma d.o.o., Agro ekološko društvo
intersigma1@gmail.com

Direktor:

Ivan Prašnjak, oecc

Glavni Urednik:

Damir Rukovanjski, dipl.ing.agr.
rukica@email.t-com.hr
tel/faks: 031 376407
0916050506, 0989503745

Zamjenik urednika:

Franc Sauer, euagroinfo@email.t-com.hr

Adresa uredništva

EU Agro Info, Osijek, Vijenac lipa 31
agrotehnika@email.t-com.hr
euagroinfo@email.t-com.hr

Izdavački savjet:

Werner Knopfhler, dipl.ing.agr.
Franz Sauer, Drago Sabolić, Jozephine Pfaff, Dražen Rukovanjski, dr.vet.med., Dunja Rukovanjski, dr.vet.med., Prof.dr.sc. Dragutin Bodakoš, dr.vet.med., Anto Kobaš, dipl.ing.agr., Boris Palinkaš, Vladimir Tribuljak, dipl.ing., Prof.dr.sc. Gordana Bukvić, Doc.dr.sc. Mirjana Brmež, Prof.dr.sc. Vlatka Rozman, Zoran Galić, dipl.oec., Marin Barić, dipl.ing.agr., Eugen Sauer, dipl.ing.agr., Damir Vorkapić, dipl.ing.agr.
Zdravko Horvat

Marketing i prodaja

K.K.P.S. marketing, Osijek, Vijenac Lipa 31,
centrala 00385 (0)31 280297
mail: ivan.prasnjak@os.t-com.hr

Pretpлата (tiskano izdanje) za Hrvatsku 6
brojeva 90 kuna, 12 brojeva 150 kuna
Jedinična cijena 18,00 kuna

Pretpлата PDF izdanje 12 brojeva 100 kuna
Članovi Agroekološkog društva, Agro kluba
i Hrvatske udruge za promicanje ruralnog
turizma ne plaćaju posebno pretplatu
nego ga dobivaju u sklopu članarine

Rukopise i fotografije na upit vraćamo.

Pretisak preporučan i dopušten uz naznaku

"Iz EU Agro info". Pravo korištenja tekstova

i fotografija: EU farmer ltd, i AGRO BIZNIS

GmbH, te fotografija Iowa farmer today

i Illinois farm news. Tekstovi su djela

potpisanih novinara i autora i uredništvo

ne odgovara za eventualne nastale greške

i prouzročene štete. Tekstove osiguravaju

članovi AGRO EKOLOŠKOG DRUŠTVA

Grafičko oblikovanje:

Gilih grafički studio Osijek

Tisak:

Grafika d.o.o. Osijek

AGRO INFO

IZMED MEDE

Sada i mastodonti valjaju 4

Hrvatska - zemlja sunčanih cvjeta va

Ove je godine prema procjenama u Hrvatskoj posijano 33-35.000 hektara suncokretom

POSJETILI SMO TVRTKU SMS I MARKA BENCARIĆA, DIPL.ING. AGR, VODITELJ A BIJL NE PROIZVODNJE U POZNATOJ ULJ ARSKOJ TVRTKI

SMS masline i smokve nasadio u kamen i krš, te pokrenuo novu eru hrvatske proizvodnje ulja i džema 12

IAKO U BORBI S CRNIM TRŽIŠTEM, NEPOVJ ERENJEM, NE-DOSTATKOM RADNE SNAGE RIBOPRERAĐIVAČKI POGON NA HVARU SVE PRISUTNIJI U EUROPI

Inčuni iz Starog Grada na Hvaru zaludili talijansko tržište 16

NAŠI NOVINARI PRISUSTVOVALI SU OTVARANJU NAJMODER-NJE EUROPSKE FARME KRAVA

Beljci i Todorići sa švedskim holsteinom i robotima prkose cijeloj Europi 18

KUKURUZ I NJEGOVO SKIDANJE S HRVATSKIH I BOSANSKO HERCEGOVAČKIH POLJ A UISTINU JE PROTRESLO I TRŽIŠTE ŽITARICA I STOKE

Doživjeli smo odličnu berbu kukuruza 22

AMERIČKI HIBRIDNI MARKE PIONEER TRADICIONALNO SE SIJU U HRVATSKOJ

Pioneer se uvijek dobro slaže s hrvatskim poljoprivrednicima 24

DANI POLJ A BC HIBRIDA KUKURUZA TRADICIONALNO U LO-VASU NA PARCELAMA POLJ OPRIVREDNE ZADRUGE

Pajdaš – zovu ga prijatelj bez mane 26

POLJOPRIVREDNI INSTITUT OSIJEK SVOJA DOSTIGNUĆA PRED-STAVIO NA PARCELAMA UZ SAM INSTITUT

Tvrtko i društvo nezaobilazan odabir više od polovice Slavonaca 28

AGRO TEHNIKA

AGROZEMLJA 2008.

Najveći sajam mehanizacije na istoku Hrvatske.. 3
NA PRSKALICI COMMANDER

Uključena opcija Autosection Control 3
LABINPROGRES DD

Hrvatski traktor za 10.000 eura

ŠT O JE LEASING, VRSTA KUPNJE OPREME, OBJKATA I DRUGIH DOBARA KOJU SVE ČEŠĆE KORISTE NAŠI POLJOPRIVREDNICI

Traktori i kombajni na lizing sve češća odluka 4

NOVI CLAAS -OV REGIONALNI DIREKTOR JENS SKIFTER SE ZAHVALJUJE FIRMI EIBL & WONDRA K

Servisna služba važna u svakoj prodaji 7
SIP TORNADO 80

Slovenski dvoredni berač kukuruza 8

PODRIVAČ S ULAGAČEM GNOJIVA U VINOGRADU

Rinieri 8

FINSKI PROIZVOĐAČ TRAKTORA I POLJOOPSKRBA MEĐUNA-RODNA TRGOVINA D.O.O.

Valtra i kontrola hidraulike 10

NOVI LANDINI TRAKTORI OPREMLJENI ZADNJOM SERIJOM MOTORA 1106-E60TA

Landini Powerfarm za poslove na otvorenom polju 12

TEHNOSTROJ PRIKOLICE

Doslovce, korisna i važna nadogradnja 14

KOMBAINI

U Klisi smo skidali kukuruz s JD 9780 CTS 16

MRAZ JE VELIKI PROBLEM I SADA TREBA RAZMIŠLJATI KAKO SE S NJIM BORITI U PROLJEĆE

Frostbuster čini čuda 18

CIJENE RADOVA U VINOGRADU

Usluge strojeva za 1ha šest tisuća kuna 20

CASE CVX I MAGNUM TRAKTORI NA POLJIMA U BLIZINI MAG-DEBURGA U NJEMAČKOJ

Ima razloga zašto ih vole, pa makar i polovne .. 21

U HRASTOVCU KOD GAREŠNICE PRISUSTVOVALI SMO RADU VUČENIH I NOŠENIH PRSKALICA HARDY U RADU S JOHN DEERE 6620

HC5500 – kompjutorski praćen rad prskalice 22

www.agroklub.com

JEDINI U HRVATSKOJ

EU Agro info PDF-izdanje

Godišnja pretplata
100,00 kuna

Naručite sms-porukom
ili nazovite
na brojeve

098/9503-745
091/5106-956

ili

agrotehnika@email.t-com.hr
euagroinfo@email.t-com

pošaljite mail adresu
na koju šaljemo
PDF-izdanje i račun

IZMEĐ MEĐE

SADA I MASTODONTI VALJAJU

- Još ne tako davno isti ovi ljudi koji sada hvale na sva usta velike farme krava govorili su da su budućnost farme s 20 do 50 krava na obiteljskim gospodarstvima. Gasile su se tamo u prvoj polovici 90-tih godina redom jedna za drugom. Pikovi su bili mastodonti koji jednostavno moraju nestati, a farme poput Branjevine, Orlovnjaka, pa Vrane kod Zadra, Krndije i ogroman broj drugih jednostavno su bile tvornice troškova

Damir RUKOVANJSKI, dipl.ing.agr.

Ukupan otkup i prodaja proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u kolovozu ove godine u Hrvatskoj iznosio je 605,19 milijuna kuna, što je 10,2 posto više nego u kolovozu 2007. godine, podaci su Državnog zavoda za statistiku. No, sada tu imamo čistu statistiku koja govori sve u najljepšem svijetlu. Kada nikne jedna farma kao ona Beljska kod Osijeka s novih 500 krava u mužnji doslovce skoče svi parametri. No, nas bi ipak više veselilo da je nastalo 10 seljačkih po 50 krava usporedo s ovom. Još ne tako davno isti ovi ljudi koji sada hvale na sva usta velike farme krava govorili su da su budućnost farme s 20 do 50 krava na obiteljskim gospodarstvima. Gasile su se tamo u prvoj polovici 90-tih godina redom jedna za drugom. Pikovi su bili mastodonti koji jed-

nostavno moraju nestati, a farme poput Branjevine, Orlovnjaka, pa Vrane kod Zadra, Krndije i ogroman broj drugih jednostavno su bile tvornice troškova. Sjećamo se kako godinama apsolutno nije ništa valjalo na farmi Slatina u Ivankovu. Kada je bila podignuta došli su se gostiti ondašnji sekretari sekretarijata, lokalni političari i svi su samo izlijevali superlative. Nama, studentima na fakultetu su pokazivali profesori slike i govorili kako je to hotel za krave i najmodernija farma u Europi. I propalo je. Danas tvrtka Osatina ima na istom mjestu jednu od najsuvremenijih farmi u Europi. U svim tim farmama su bile holstein krave kao i sada. Isti ljudi kao i danas su pravili recepture za smjese i obroke. I tada smo imali izmužišta De Laval. Sijeno se pravilo od trave istih kao danas, a koje su sijane na istoj zemlji. Samo tada tehnolozi, veterinari i menađeri nisu mogli imati tolike plaće i službene automobile. Zašto se danas može sve, a onda se nisu mogle ni plaće redovito isplaćivati. Raditi u kombinatu i na farmi značilo je i po nekoliko mjeseci kasnije dobiti plaću. Direktori farmi mogli bi se tada zvati mađioničarima. Prelijevali su iz šupljeg u prazno. I tako smo godinama pratili kako propadaju. Kako se zadužuju kod

istih onih koji su ih kasnije kupovali. I kada su dosegnule dno bez problema se našao kupac koji s istom proizvodnjom, pa i često s istim ljudima u tim farmama stvara profit. Malo me ipak strah sudbine svih onih za koje kažu da su najbolje u Europi. Pa kako baš kod nas svaka nova farma koja proradi bude najbolja na starom kontinentu. To su, dakle, govorili na otvaranju farme Osatina, pa na otvaranju Orlovnjaka, a onda smo to slušali i na još nekoliko mjesta, a onda i prije nekoliko dana na farmi Topolik na Belju. Nadamo se samo da će im sudbina ipak biti drugačija. No, mora biti i tih velikih, ali nikako ne bi država smjela posustati u nakani da podržava farme od 50 krava. I one od 200 i 300 na obiteljskom gospodarstvu, bojim se, su ipak preveliki zalogaji za jednu obitelj. Nije pametno da se jednostavno sve kupuje od jednom, a posebice ako se još dođe u situaciju da nemaju dovoljno zemlje i hrane za stoku što zna biti slučaj.

Da nam ipak obiteljska gospodarstva nedovoljno sudjeluju u proizvodnji mlijeka govori i podatak da je prodaja iz vlastite proizvodnje pravnih osoba povećana 7,8 posto, na 387,4 milijuna kuna, što je 64 posto u ukupnoj vrijednosti otkupa i prodaje poljoprivrednih proizvoda.

Otkup od obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava iznosio je 217,7 milijuna kuna i povećan je 14,8 posto u odnosu na kolovoz lani. Je povećan ali bi ipak ako govorimo da imamo nekakav objektivno dobar operativni program razvoja govedarstva, to povećanje trebalo biti barem dvostruko veće. U strukturi ukupnog otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u kolovozu ove godine najveći udjel, od 20,1 posto, ima sirovo kravlje mlijeko. Ukupna vrijednost otkupa i prodaje sirovog kravljeg mlijeka u kolovozu dosegnula je iznos od 121,4 milijuna kuna.

Početak listopada je Božidar Pankreć, ministar poljoprivrede i šumarstva obećao da će riješiti problem skladištenja kukuruza i suncokreta, odnosno kupnje zrnevlja iz nove berbe. Ipak postoji problem viška 400-500 tisuća

tona kukuruza, koji treba uskladištiti ili izvesti, iako i zemlje u okruženju također bilježe tržišne viškove kukuruza. Jer silosi možda i jesu puni, ali neće nitko ni da kupuje kukuruz, odnosno nude premalo novaca. I što se događa. Ide u čardake. U biti, nije ni to loše.

Veliki i mali

Treba se pitati što rade druge službe koje bi trebale spriječiti prodaju na crno. No, da ne bi tu bilo kao i s onim profesorima s fakulteta koji su zatvoreni zbog mita od nekoliko stotina eura, a oni koji ukradu milijune se izvuku. Čak što više, postanu ugledni članovi društva. Nakon toga grade zgrade, podižu gospodarske objekte i lijepo oplemenjuju i po nekoliko desetaka puta onaj svoj prvi stečeni milijun

Tko može neka čeka cijenu, ali što s kukuruzom koji nema gdje? Odnosno onaj koji se nalazi kod onih poljoprivrednika koji nemaju dovoljno čardaka. Taj kukuruz će za sada definitivno čekati bolja vremena. I tako je to vrlo često kod nas. Ili nečega imamo u jedno doba godine previše, a u drugo nemamo opće. Sada gotovo da i nema plavog dizela kada treba najviše, nema ni plina na benzinskim pumpama, a kada bude trebalo proizvoditi gnojivo za proljetnu sjetvu, Petrokemija neće imati plina koji je nezaobilazna sirovina u procesu proizvodnje mineralnih gnojiva.

Predstavnici seljačkih udruga jasno će tražiti svoje. A to je da se poticaj za kukuruz ove godine poveća 1000 kuna, odnosno sa 1250 na 2250 kuna. S obzirom da je kukuruzom zasijano otprilike 400.000 hektara, to znači da bi se za povećanje poticaja u poljoprivredni proračun trebalo pronaći dodatnih 400 milijuna kuna. Na burzama se cijena kukuruza kreće oko 80 lipa za kilogram, a po toj bi se cijeni kukuruz trebao otkupljivati i u Hrvatskoj. Kako je prošle godine bila velika kriza na tržištu poljoprivrednih roba, veliki se broj seljaka odlučio zasijati kukuruz, a to se sada pokazuje ponovno ne-

profitabilnim. To znači da bi oko 400 milijuna kuna trebalo završiti u rukama poljoprivrednih proizvođača i s tim bi oni trebali kompenzirati razliku u cijeni. Naime, objasnio je, cijena kukuruza lani je iznosila 1,7 kuna po kilogramu, a ove godine se kreće oko 80 lipa po kilogramu.

Kuterovac je istaknuo da se ove godine očekuje vrlo dobar urod kukuruza, procjene se kreću oko 2,3 do 2,5 milijuna tona, a zasijano je oko 300 do 350.000 hektara. Seljaci su zadovoljni posebice jer je prvotno rješenje trebalo biti 500 kuna, koliko je Ministarstvo u početku ponudilo za povećanje poticaja. Međutim, postoji i još jedan problem. Nad glavom opet visi mač uvoza. I zato je pod hitno potrebno zatražiti povećanje carina na uvoz kukuruza, jer bi se moglo dogoditi da prerađivači uvezu jeftin kukuruz iz Mađarske, koja ima četiri milijuna tona kukuruza viška. »U tom slučaju seljaci su spremni blokirati državnu granicu«, napomenuo je ponovno aktivni seljački vođa Antun Laslo. Višak kukuruza je i kod Srba gdje se procjenjuju viškovi na oko tri milijuna tona, a cijene kukuruza na burzama trenutačno se kreću oko 72 lipa po kilogramu.

Trenutačna potrošnja, s obzirom na stočarsku proizvodnju, u Hrvatskoj je oko dva milijuna tona kukuruza, što znači da će ga ove godine biti viška. Dio se planira otkupiti za strateške rezerva (predlaže se do 100.000 tona), a jedan dio će izvesti. Korekcijom poticaja postupno se hrvatsko tržište prilagođava tržištu u okruženju, osigurava se relativno jeftina sirovina za stočarsku proizvodnju, što bi trebao biti dodatni poticaj razvoju stočarske proizvodnje.

I sada se opet nađu oni kojima ništa nije pravo. Kako sve zadovoljiti. Hrvatska, želi li biti konkurentna u dijelu izvoza i u dijelu stočarske proizvodnje, mora imati cijenu koja je što bliža toj cijeni. A sada dio seljačkih tribuna negoduje je će kao s povećanjem poticaja za kukuruz bolje proći stočari, a slabije proizvođači, odnosno ratari. Pa neka bar netko bolje prođe. Ratari uvijek mogu lako na toj svojoj njivi promijeniti kulturu. A onaj koji ima objekat za tov svinja, ili

pak mliječnu farmu može se, da tako kažemo, slikati. Može samo to raditi jer u njoj ako je objekat za svinje, ne može miješati. Pa jedne godine svinje, a druge kokoške, i tako redom, kao što to mogu ratari. Upravo i zato je potrebna i veća zaštita stočara.

Očito da je došlo takvo vrijeme. Ministarstvo poljoprivrede jednostavno svagdje mora intervenirati. Vrijeme je berbe voća i grožđa. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja osigurat će za otkup i skladištenje mandarina i jabuka 43,5 milijuna kuna u državnom proračunu. Predviđeni iznos odnosi se na otkup 40.000 tona mandarina te 35.000 tona jabuka prve klase i 20.000 tona jabuka za industrijsku preradu.

U Ministarstvu napominju da je to sve radi reguliranja tržišta i eliminiranja sivog tržišta mandarina i jabuka, i da je upravo to jedini razlog što je Vlada potkraj rujna donijela zaključak o sufinanciranju troškova otkupa i skladištenja ponuđenih količina tog voća. Ministarstvo će sufinancirati troškove otkupa i skladištenja tako da se za otkup mandarina i jabuka I. klase otkupljivačima pokrije dio troškova u iznosu 0,50 kuna po kilogramu, pod uvjetom da ponuđene količine mandarina otkupljivači plate proizvođačima po minimalnoj cijeni od 2,60 kuna za kilogram, a jabuke I. klase minimalno 2,80 kuna po kilogramu. Za otkup jabuka za industrijsku preradu proizvođačima će se isplatiti 0,30 kuna po kilogramu, na temelju dokumentacije koju dostavlja otkupljivač. Treba se pitati što rade druge službe koje bi trebale spriječiti prodaju na crno. No, da ne bi tu bilo kao i s onim profesorima s fakulteta koji su zatvoreni zbog mita od nekoliko stotina eura, a oni koji ukradu milijune se izvuku. Čak što više, postanu ugledni članovi društva. Nakon toga grade zgrade, podižu gospodarske objekte i lijepo oplemenjuju i po nekoliko desetaka puta onaj svoj prvi stečeni milijun. Tako bi moglo biti da se onemogućuje prodaje jabuka ispred kuće, a onaj koji uzme na vagone i ne plati, a proda dalje bude i dalje u mogućnosti da radi i uživa u plodovima svojih nečasnih poslova.

BEKAMENT®

SVE ZA FASADE NA JEDNOM MESTU!!!

AKCIJA

10% POPUSTA

NA FASADNI TOPLINSKI SUSTAV

BEKATHERM Standard

U KOMPLETU*

*komponente sustava: Bekatherm EPS ploče – stiropor (razne debljine; sa i bez preklopa); ljepilo i masa za izravnavanje (1 sloj)- BK-StirolFix WDVS; ljepilo i masa za izravnavanje (2 sloj)- BK-StirolFix ETICS; stakleno-tekstilna mrežica 160 gr.; impregnacija; završna dekorativna žbuka po izboru; pričvrsnice- po normativu.

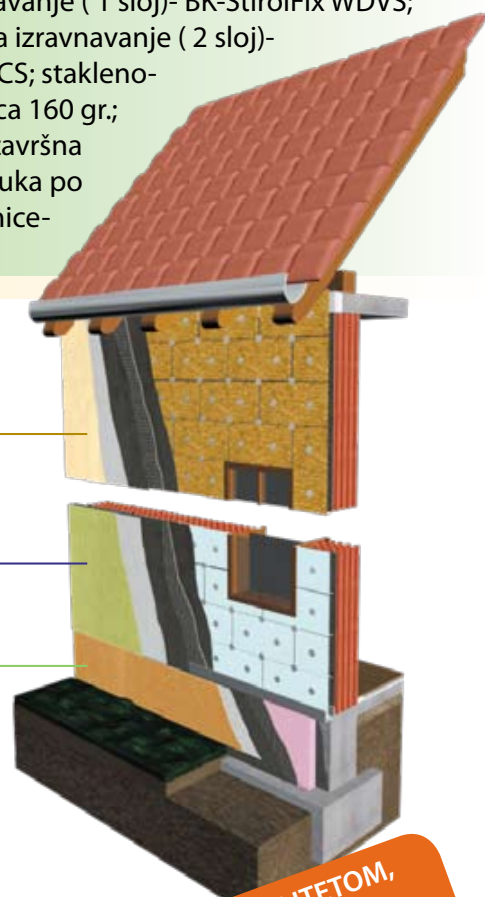
BEKATHERM

Prestige

Standard

Plus

SA ŠVICARSKIM KVALITETOM,
POVOLJNIM CIJENAMA I
GARANCIJOM 10 GODINA
BEKAMENT JE ZASIGURNO VAŠ
PRAVI IZBOR!

Fasade za sva vremena

Ostali proizvodni program: * impregnacije i premazi * boje za interijere * dekorativne žbuke * fasadni premazi * građevinska ljepila * proizvodi za renoviranje * program za ugradnju keramike * strojne žbuke * program za suhu gradnju

Proizvode Bekament potražite kod naših distributera!!!

Bekament d.o.o. za graditeljstvo i trgovinu; Martina Divalta 92/a ; HR-31 000 Osijek
Tel. 031/582 152; Tel/Fax.: 031/580 859

www.bekament.hr

OVE JE GODINE PREMA PROCJENAMA U HRVATSKOJ POSIJANO 33-35.000 HEKTARA SUNCOKRETOM

- Ovo je općenito dobra godina za suncokret, sa zadovoljavajućim rasporedom oborina. No, bilo je nešto infekcija, ali zbog sušnog vremena nije došlo do intenzivnijeg razvoja bolesti tako da s te strane neće biti većih šteta, ističu u uljari

Već davno su velike sjemenarske kuće u zemlji i svijetu ukrstile svoja znanja u borbi za sjetvom što je više moguće površina biljkom koju svijet na engleskom zove sunčani cvjetovi (sun flowers). Suncokret je doslovce postao opsesija uljara i velikog broja ratara. Obično krajem kolovoza ili početkom rujna suncokret ulazi u fiziološku zrelost. No žetva započinje kad nastupi tehnološka zrelost, a sve više i gospodarska, odnosno kada se postotak vode u zrnu spusti na 7-9% da bi se izbjegli dodatni troškovi sušenja (ako je to moguće). Prosječni urodi sjemena kreću se od 2,5-3 t/ha, a mogući su i do 4 t/ha. Prinos se računa i u kg ulja/ha, a kreće se od 1500-2000 kg/ha sirovog ulja.

Prisustvovali smo analizi rezultata pokusa koji su vodili Branko Batinac, Romeo Jukić i Juraj Klarić iz Uljare Čepin. Obavljena je na lokaciji tvrtke Novi agrar u Čepinu. Tip tla je hipoglej a predusjev je bio kukuruz. Možemo reći da se radi o klasičnoj agrotehnici. Dakle! Oranje zimske brazde, tanjuranje, sjetvospremač, sjetva i kultivacija. Sjetva je obavljena 21. travnja sijačica OLT PSK šestorednim a norma je za sve

Sjemenarna i njihov «terenac» Tihomir Bančić ozbiljno guraju LG hibride

bila 66 tisuća zrna po hektaru. Gnojidba je 8:26:26 s 400 kg po hektaru, a uree je bačeno 200 kg po istoj jedinici površine. Suncokret je izuzetno sklon napadu biljnih bolesti, naročito u vlažnijim godinama i područjima s većim intenzitetom godišnjih oborina. Tome još. pogoduje i nježna građa glave i stabljike. Najznačajnija bolest protiv koje bi obvezatno trebalo provoditi za.titu jest Phomopsis, jer se od jačeg napada prinosi mogu i više nego prepoloviti. Zatim se još mogu pojaviti Sclerotinia i Botritis. Zaštitu bi trebalo obaviti dva puta:

Korove su tretirali sa slijedećim sredstvima: Racer 1,7 litara po hektaru, Stone četiri litre, a Goal 0,5 litara po jednom hektaru. Tretiranje bolesti je obavljeno s Porto od dvije litre, te Takt 1,0 litre po hektaru. Porto je korišten 28. svibnja, a Takt točno mjesec dana kasnije. Lisne uši su tretirane sa sredstvom Zagor u količin od litre po

hektaru, sa Zino 0,35 l/ha. U pokusima su korištene hibridi tvrtki Pioneer, KWS, Sjemenarne, AM agro, Poljoprivrednog instituta Osijek, RWA, Monsanto, AGrigenetics koji je prezentirao sjeme novosadskog instituta i Syngenta. Svi su oni imali u prosjekusklop od 60 543 po hektaru, bilje su prosječno bile visoke 212,6 cm, a promjer glave u cm je 16,9. Za sve to vrijeme palo je 229,70 milimetara kiše. Ove je godine prema procjenama u Hrvatskoj posijano 33-35.000 hektara suncokretom.

Ovo je općenito dobra godina za suncokret, sa zadovoljavajućim rasporedom oborina. No, bilo je nešto infekcija, ali zbog sušnog vremena nije došlo do intenzivnijeg razvoja bolesti tako da s te strane neće biti većih šteta, ističu u uljari.

PIONEER HIBRID I SVE INTERESANTNIJI

Damir Jeloušek, rukovoditelj područja

Masovni uzgoj započeo u 18.st.

SUNCOKRET POTJEČE s jugozapada Sjeverne Amerike, iz Perua i Meksika. Još 1.000 godina prije Krista suncokret su uzgajali sjevenoamerički Indijanci, mljeli sjemenke u brašno, dodavali u kruh, radili ulje. Maje su štovale suncokret kao simbol svjetlosti i plodnosti, pile čaj od latica, jele sjemenke, peteljke, listove i laticice. Suncokret već tisućama godina uzgajaju i Kinezi, stari Grci su suncokret posvetili bogu Heliosu (grčki bog Sunca), a rimski pjesnik Ovidije u Preobražajima spominje mit po kojem je djevojka zaljubljena u boga Apolona bila pretvorena u suncokret. Astečke svećenice boga Sunca su u 15. stoljeću bile krunjene suncokretima, a početkom 16. stoljeća španjolski kršćanski misionari su ga donijeli u Europu. Već u 17. stoljeću suncokret se proširio Europom, a masovni uzgoj suncokreta počeo je u 18. stoljeću, najprije u Njemačkoj i Rusiji, a zatim i na zapadu i prema Sredozemlju. U Njemačkoj se suncokret najviše počeo uzgajati tijekom 2. svjetskog rata, a do 1970. godine bio je iza soje druga glavna sirovina za hranu i ulje. Danas se suncokret uzgaja po cijelom svijetu, najviše u Rusiji, Francuskoj i južnoj Europi, kao stočna hrana, za proizvodnju biljnog ulja, ali i kao ukrasna biljka.

istok u hrvatskom Pioneeru istakao je kako je iako je njihova tvrtka uglavnom kukuruzna kompanija, ali i da je suncokret

Branko Batinaca, voditelj sirovinke službe u čepinskoj uljari

visoko pozicioniran. I ove godine rade po pitanju sjemenarenja i za domaće, ali i za izvoz. U ovom pokusnom polju je 13 hibrida. Istakno bih pet. Tu je prije svega PR63A90 sa sklopom od 66 tisuća biljaka po hektaru. To je jedan standard i hibrid koji je u našim krajevima udomaćen. Istakao je i kao zanimljiv hibrid PHRA88 koji se sve više širi. Novi hibrid srednje visoke stabljike. Nešto je malo viši od hibrida PR63A82. Oplemenjivanjem mu je povećana otpornost na najvažnije bolesti te daje veću sigurnost u proizvodnji bez tretiranja fungicidima. Visokog prinosa

zrna i dobrog sadržaja ulja. Ističu se A04, E82 i E92. U Pioneeru ističu da se njihovi hibridi odlikuju visokim prinosom zrna, visokim sadržajem ulja u zrnu (više od 50%), vrlo visokim prinosom ulja po jedinici površine, dobrom otpornošću na najvažnije bolesti a to su Alternaria, Phomopsis Phoma, Scler.glave i Scler.stabljike i Botrytis. Ističu da njihovi hibridi imaju manje glave koje se ni u kišnim i vlažnim jesenima ne lome i ne padaju na tlo te se tako sačuvaju prinos. Odlikuju se nižom i čvrstom stabljikom. Niža i čvršća stabljika se teže lomi i u najlošijim godinama. Na

dr.sc.Miroslav Krizmanić i hibridi osječkog Poljoprivrednog instituta uvijek su u vrhu

U Vojvodini prinos u prosjeku 2,3 tone

OČEKIVANI PRINOS suncokreta ove godine biće dobar i u okviru višegodišnjeg proseka, a može se očekivati da bude oko 2,3 tone po hektaru, izjavio je upravnik Odeljenja za uljane kulture Instituta za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu Vladimir Miklič. „Ove godine nismo imali baš najbolje vremenske uvjete tijekom vegetacije biljke, što se odnosi na povišene temperature i nedostatak padavina. Međutim, suncokret je poljoprivredna kultura koja najbolje podnosi takve uvjete, tako da je prinos suncokreta ove godine dobar, a na nekim mjestima i odličan”, kazao je Miklič. Ove godine je u Srbiji suncokretom posijano oko 170.000 hektara, a rod će biti dovoljan za domaće potrebe, dok će ostati veoma malo za izvoz.

Syngenta i Elvira Mijić s pravom su ponosni na svoje hibride

stabljici koja se ne slomi glava ne padne na tlo i tako je veći prinos.

KWS SVE ČEŠĆE NA HRVATSKIM POLJIMA

U pokusu su bili hibridi Heliasol, Barolo, Telia i Beluga. Heliasol je dvolinijski srednje rani hibrid dužine vegetacije 115 – 120 dana. Ima visok genetski potencijal rodnošći sa sadržajem ulja 49 – 51%. Izvršne je adaptabilnosti u različitim staništima, a stabljika je niža do srednje visoka, vrlo čvrsta i otporna na polijeganje. Visoka tolerancija na sve rasprostranjene bolesti stabljike lista i glave, a promjer i položaj glave su idealne veličine što utječe na stabilnost biljke. Preporučeni sklop za sjetvu 65 – 70 000 biljaka / ha. Barolo je srednje rani hibrid visokog genetskog potencijala rodnošći čiji je sadržaj ulja 50 – 51%. Visoka rodnošć i u nepovoljnim, kišnim

vegetacijskim sezonama. Stabljika je nešto viša (170 cm), ali čvrsta i otporna na polijeganje. Glava je polovično povijena u

odnosu na ravninu tla a zrna zbijena i vrlo krupna. Vrlo je tolerantan na bolesti glave i stabljike, a preporučeni sklop 65 – 70 000 zrna/ha. Tellia puno traži, ali i mnogo daje. Ima najviši potencijal rodnošći u grupi KWS hibrida suncokreta. Sadržaj ulja u zrnu je i do 52 %, a zrno je krupno i gusto uklopljeno u cvati. Vrlo visoka tolerancija na sušu zbog brzog i snažnog razvoja korjenova sistema.

LG HIBRIDE PRODAJE SJEMENARNA

Sjemenarna Zagreb u pokusu je imala LG hibride s oznakama LG54.12, 54.50, 53.80 i 56.50 te hibrid Diabolo. LG53.80 se odlikuje vrlo ranom zriobom i otpornošću na polijeganje. A ističu i odličnu otpornost Phomopsis i toleranciju na Sclerotinia korijena a sjetveni sklop je 65 tisuća biljaka po hektaru. Rani hibrid LG54.50 dobro podnosi sušu, ističe Tihomir Bančić promotor Sjemenarne na terenu. LG56.55 spada u kategoriju onih koji bi označili s oznakom «novo». Kratka i čvrsta stabljika, srednje kasna zrioba, stabilan hibrid uglavnom i poznat po tome što je lider na tržištima Mađarske i Rumunjske. Ističu u Sjemenarni i dda ovaj hibrid ima dobru telaranciju na stres, otpornost na polijeganje ali je i otporan na Orobanch tip E. Sklop u žetvi je 55.000 - 60.000 biljaka po

Damir Jeloušek iz Pioneera optimističan je u daljnjem napredovanju u regiji

HGK – Povećati poticaje

BEZ OBZIRA na ekstremno visoke ljetne temperature, jesenske kulture, čija je berba u tijeku, daju vrlo visok i kvalitetan urod koji je uzrokovao problem skladištenja i čuvanja plodova. Seljaci smatraju da bi poticaj za proizvodnju ove uljarice trebao iznositi bar 2.850 kn/ha jer je poticaj za proizvodnju suncokreta izjednačen sa poticajem za proizvodnju žitarica koji iznosi 2.250 kn.

Prešanje pužnim prešama

POČETAK PRERADE suncokreta u Tvornici ulja Čepin kreće od partnera koji siju suncokret na svojim poljima. Sirovinska služba ugovara sa partnerima zemljišne površine koje će biti zasijane, a isto tako vode brigu o sjemenskom suncokretu, vrstama i količinama sredstava za zaštitu bilja koju će ugovoreni partneri koristiti. To znači da je točno poznato porijeklo suncokreta koji se prerađuje, postoje certifikati o kvaliteti sjemenskog suncokreta sjemenarskih kuća. U vrijeme žetve suncokreta ugovoreni partneri dovoze svoj suncokret u Tvornicu ulja Čepin gdje se prema potrebi vrši njegovo sušenje. Suhi suncokret se skladišti u za to predviđena skladišta (podna skladišta i silosi). Prerada suncokreta i dobivanje ulja i pogače (sačme) suncokreta se može inače raditi na dva načina. Prešanjem pužnim prešama i ekstrakcijom organskim otapalima. Daleko kvalitetniji način prerade suncokreta u smislu kvalitete finalnih proizvoda je prešanje pužnim prešama, ističu u sirovinskoj službi

hektaru. Diabolo PR ima mnoge kvalitete a mi ističemo veliki promjer glave od čak 18,5 cm, te veliki genetski potencijal prinosa o 4,6 – 4,8 tona po hektaru. Otporan je na sve vrste plijesni, a ima i povećanu otpornost Diaporthe Helianthi.

KWS ozbiljno prijeti

POLJOPRIVREDNI INSTITUT OSIJEK

AM agro je u ovim pokusima sudjelovao s hibridima Mas92.B i Mas97.A koji se kreću sa sklopovima od oko 55 tisuća biljaka po hektaru. Poljoprivredni institut je svakako jedan od respektabilnijih na hrvatskom tržištu. Tu je istakao svoga Apolona, Šokca i Favorita. Oplemenjivački program suncokreta u Poljoprivrednom institutu Osijek ima za cilj stvaranje hibrida visokog uroda zrna (iznad 5 t/ha) i sadržaja ulja u zrnu (iznad 50%). Gospodarska vrijednost i raširenost pojedinog genotipa

Predstavnik Monsanto najviše je govorio o Rumbasolu

ne ovisi samo o njegovoj produktivnosti ili o nekom drugom vrijednom svojstvu (kakvoća, otpornost na bolesti i štetnike i sl.) već i o sposobnosti da ova svojstva zadrži i u različitim, stresnim uvjetima proizvodnje. Zbog toga je oplemenjivačke usmjereno na najznačajnija svojstva koja na neposredan ili posredan način određuju urod zrna i ulja, a među najznačajnijim su tolerantnost na dominantne bolesti, sušu i visoke temperature. Rezultati dosadašnjeg rada su priznati hibridi, te nova generacija eksperimentalnih OS hibrida suncokreta koji su u mikropokusima 2007., izrazito sušne godine, ispoljili značajnu tolerantnost prema suši i visokim temperaturama s prosječnim urodom

Novosadske hibride u Hrvatskoj zastupa Agrigenetics

RWA i Davor Jelošek s Lolitom, Petuniom, Alliomom i Albertom sve jači

zrna 5,126 t/ha, sadržajem ulja 46,54% i urodom ulja 2,167 t/ha.

RWA HIBRID I ALLIUM I ALBERTA

Allium je srednje rani visokoprinosni hi-

brid. Dobre je otpornosti na polijeganje i dobre tolerantnosti na bolesti. Sadržaj ulja je veći od 50%. Stručnjaci RWA preporučuju sklop u žetvi 65 - 70.000 biljaka/ha.

Albatre je pak srednje rani i izuzetno visokih prinosa zrna, dok se ES LOLITA odlikuje visokim sadržajem ulja, a u nove hibride ide i ES CAMILA koji taje visok prirod ulja po hektaru

Monsanto je na ovim pokusima predstavio hibride Rumbasol, Pikasol, Ultrasol, MH 7309 i MH7318 sa sklopovima od 63 do 69 tisuća biljaka po hektaru. Oslikuje ih nešto veća visina stabljike koja iznosi od

U Hrvatskoj prosjek veći od 2,9 t/ha

OVOGODIŠNJI PRINOSI suncokreta su bolji nego lani i prosječno se kreću 2,9 tona po hektaru. Osim u Hrvatskoj dobri prinosi su i u okolnim zemljama, posebice u Mađarskoj, Rumunjskoj, Moldaviji i Ukrajini. Agrokor je ove godine stimulirao poljoprivrednike otkupnom cijenom suncokreta od 2,30 kuna po kilogramu, iako se u Mađarskoj može nabaviti suncokreta po 1,90 kuna po kilogramu. Ciljano su išli s višom cijenom otkupa kako bi motivirali proizvođače da sade više uljarica. U Hrvatskoj se sije uljarica na 110 tisuća hektara, a hrvatske potrebe su oko 150 tisuća hektara.

220 do 250 centimetara kod Rumbasola.

SYNGENTA – OPSTAJU NAJPRILAGODLJIVIJI

Priroda nas uči da pobjednik nije najjača, niti najpametnija vrsta, nego ona koja je sposobna najbrže se prilagoditi promjenama moto je Magdalene Dulič, voditeljice Syngenta Agro d.o.o. za Hrvatsku i Sloveniju. U segmentu uljarica ova tvrtka ima najveći tržišni udio u Europi. Brio, koji smo vidjeli i u Čepinu vodeći je hibrid u širokoj proizvodnji i treću godinu pobjednik komparativnih pokusa u Hrvatskoj do 2007. godine u visini priroda i sadržaja ulja u zrnu na pokusima u Čepinu i posljednje dvije godine na PIK-u Vinkovci. Pračen i Armoni koji je, prema riječima Elvire Mijić, voditeljice razvoja i prodaje u središnjoj i istočnoj Hrvatskoj, dao natprosječne rezultate u širokoj proizvodnji. U sezoni 2008 uveli su Ferti, hibrid Hi-oleic kvalitete koji omogućuje proizvodnju ulja u prosjeku s 85 do 87 postotnim sadržajem oleinske kiseline, koja je najvrednija jedne nezasićena masna kiselina čime podiže kvalitetu ulja. U Europi je udio tih Hi-oleic hibrida u sjetvi oko 60 posto. Ferti ima bolje iskorištenje u proizvodnji bidezela te 30 posto manje voskovih tvari. Tu je i Meldimi koji je tolerantan na herbicide iz skupine imidazolinona kao što je primjerice Pulsar. Za istaći je i NK Aleksandra, dobro poznat i udomačen hibrid u širokoj proizvodnji koj je najtolerantniji na bolesti a zahtjeva i dobru agrotehniku. NK Opera je srednje rani hibrid, debele i čvrste stabljike, srednjeg rasta dobre otpornosti na sušu kakva je bila prije godinu dana. Iznimne je otpornosti na sivu pjegavost i tolerantan na plamenjaču. Odgovaraju mu ipak nešto rjeđi sklopovi.

SMS, MASLINE I SMOKVE NASADIO U KAMEN I KRŠ, TE POKRENUO NOVU ERU HRVATSKE PROIZVODNJE ULJA I DŽEMA

- Razlog zašto su se odlučili na podizanje velikih nasada maslina i smokava je osiguranje količine i kvalitete sirovine za svoja ulja i ostale proizvode. Na područjima kod Skradina i Kaštela nasadi se nalaze u do sada neiskoristivim područjima nepovoljnim za bilo kakvu proizvodnju

- Marko Bencarić, nisam vjerovao da ćemo uspjeti tamo postaviti masline

Razlog pokretanja vlastitog Odjela biljne proizvodnje u SMS-u bila je neujednačena kvaliteta sirovina za naše proizvode te veći broj manjih dobavljača. No, za izlazak na tržište treba osigurati barem jednu ujednačenu šaržu, za što je potrebno od 20 do 50 kooperanata. Dakle, vlastitu smo rasadničarsku i voćarsku proizvodnju pokrenuli, kako bi stvorili vlastitu sirovinsku bazu, vrhunske kakvoće, a na koju bi onda lakše nadovezivali kooperantsku proizvodnju, započeo je naš razgovor Marko Bencarić, dipl.ing.agr. voditelj Odjela biljne proizvodnje u SMS-u. Ovaj samozatajni stručnjak koji je u Dalmaciju došao netom nakon završenog studija poljoprivrede, smjera voćar, vinogradar, vinar u Zagrebu očito je jedno

od najboljih investicija Srđana Mladinića, vlasnika SMS-a, tvrtke poznatog asortimana proizvoda na bazi smokava, te maslina i maslinova ulja.

- Odlučili smo saditi masline i smokve još 2000.-te godine. Problem je bio što zbog problema usitnjenih i pravno-izvinski nesređenih parcela, nismo mogli pronaći prikladnu površinu a tada nije bilo ni dovoljno sadnog materijala na tržištu, posebice autohtonih sorti maslina i smokvi. Iz tog smo razloga prvo pokrenuli vlastiti rasadnik u Kaštelima, koji je i danas u funkciji. Istovremeno sa pokretanjem rasadničarske proizvodnje, radili smo na umatčenju stabla autohtonih sorti za vlastite potrebe. Danas dio viškova maslina i smokvi stavljamo na tržište a dio doniramo.

Rasadnik u Kaštelima godišnje proizvede 40-50 tisuća sadnica. Naposljetku, 2003. godine od Župe u Kaštel Štafliću smo uzeli u najam parcelu na obroncima Kozjaka na lokaciji Trečanica, na 250 metara nadmorske visine i ukupne površine nešto više od 100 hektara. Tu je do sad posađeno 30-tak ha maslina i oko 7 ha smokava. To je granična zona uzgoja masline. To je bio sami kamenjar, pa smo prvi u Hrvatskoj dovezli stroj za drobljenje kamena, kako bi kultivirali takvu površinu. Od 2004. smo u koncesiju uzeli još jednu površinu, Plastovački gaj kod Skradina. To je državno zemljište i uzeli smo ga u koncesiju na 40 godina, ističe naš sugovornik.

To je već nešto pogodnija lokacija za ovakvu proizvodnju. Tamo je ukupno 60 ha i za sada

je posađeno 30 ha maslina i 15 ha smokvi. Na Kozjaku prevladava Oblica, ali i Lastovka i Levantinka od domaćih i autohtonih sorti. A tu je i nešto Istarske bjelelice iz razloga da vidimo kakve će rezultate pokazivati o ovim agroekološkim uvjetima.

PA TO JE BIO SAMI KAMEN

U nasade smo uvrstili i nekoliko kvalitetnih introduciranih talijanskih sorti koje se uzgajaju najviše u okolici Toskane. To su Leccino, Pendolino, Frantoio te južnija Coratina.

Leccino je vodeća talijanska sorta, a ispostavilo se da i u nekim našim agroklimatskim uvjetima postiže odlične rezultate, a usto je i dobar oprašivač za Oblicu. Naime, kod Oblice je često prisutan problem alternativne rodnosti, a razlog tome je između

ostalog i nedostatak kvalitetnih opravišača. Imamo dakle šarenilo sorti, ali ipak je oko 60 posto oblica.

Moram priznati da sam prilikom prvog posjeta Trečanici i ja bio izuzetno sumnjičav. Jer kada sam došao gore i vidio taj kamenjar u sve sam mogao vjerovati, samo ne u to da će tamo biti maslinici.

Nakon što su otvoreni pedološki profili, u gornjem sloju tla, u prvih 40-tak cm, naišli na skoro 60 do 70 posto kamena. Uslijedilo je krčenje makije i vađenje korijena. Barem 15 tisuća eura po hektaru koštalo je sve dok tamo nismo vidjeli zasađene masline. Morali su se koristiti teški građevinski strojevi. Primjerice, ripper koji specijalnim nožem radi brazde na 70 cm dubine, para i probudi tlo te izbacuje veliki kamen na površinu. Nakon ripera dolazi skupljanje korijena na hrpe i paljenje, a sav veliki kamen koji ne može ripper srediti, razbija specijalni bager čekičar. Tek tada dolazi famozna drobilica koja sav taj kamen usitni do veličine šljunka.

Dakle dobije se jedan usitnjeni i ujednačeni površinski sloj. Šizel plug tek učini svoje. To je poseban plug s oprugama, koji nakon drobilice vadi na površinu veću frakciju kamena, dok zemlja i sitnija frakcija kamena pada u niži profil. I tada ponovno prolazi drobilica. Za pripremu tla za maslinike kombinacijom strojeva treba proći dva puta, no za vinograde se sigurno mora ići i tri puta. Na kraju se dobije homogena površina čiji površinski kameni sloj sprečava isušivanje tla i rast korova a bijela površina reflektira sunce na krošnje i plodove. U nižim slojevima sačuvana je dragocjena zemlja.

Za naše potrebe kultiviranja kamenitih terena kupili smo Case III traktor snage 170 konjskih snaga od tvrtke StepCo iz Velike Gorice. Drobilice tipa Kirpi radi tvrtka iz Francuske. To je bilo 2003. godine. Danas na hrvatskom tržištu ima daleko više modela u ponudi tih drobilica, različitih proizvođača. Međutim, na Trečanici ni to nije bilo dovoljno da se posadi maslina.

Tamo smo nakon pripreme terena na spomenuti način, bagerom kopali rupu od približno pola kubika, pa i do kubika. U te rupe smo dovozili zemlju i tek tada posadili maslinu. Na taj smo način, u prvim godinama, osigurali sadnicama normalni razvoj korijenovog sustava dok maslina ne ojača i počne koristiti okolno tlo. Koristili smo samo stajski gnoj kako ne bi forsirali pretjerani vegetativni razvoj jer bolje je u tim ekstremnim uvjetima da mlado stablo raste umjerenom dinamikom. Kada imamo samo zemlju, tada sadnicu možemo i u stakleniku već forsirati nekakvim dušičnim gnojivima.

Analize tla su pokazale da je tlo na Trečanici dobro opskrbljeno humusom i drugim makro i mikro elementima zbog godina ispaše i da nije potrebna bila čak ni meliorativna gnojidba. U Skradinu smo išli samo sa fosforim gnojivom fosfonal forte.

Gnojivom koje sadrži 52 posto fosfora. Naime, veći broj tala u Dalmaciji su siromašnija fosforom. I na toj lokaciji smo posadili najviše Oblice i dio talijanskih sorti. Tu malo teže uspijevaju Lastovka i Levantinka, ali zato imamo više Istarske bjelice i Buže. Oba maslinika su, treba napomenuti, granična zona uzgoja maslina. U takvim uvjetima maslina zbog specifičnih biokemijskih procesa daje ulje najviše kakvoće, bogato polifenolima, a potrebno je i manje zaštite što je dobar preduvjet za ekološki

način uzgoja, ističe SMS-ov voditelj biljne proizvodnje.

Kod Kaštela na Kozjaku je nadmorska visina od 250 do 400 metara nadmorske visine. No, u Plastovačkom Gaju, kod Skradina, radi se o masliniku dosta uvučenom u kopno pa je tamo iz drugog razloga granična zona uzgoja. No, radi se o slijevu rijeke Krke kojim mediteranska klima ulazi duboko u kopno. I tu se morala koristiti ista tehnologija pripreme terena, iako nije bilo toliko kamena. Na obje lokacije pod maslinama je skoro 60 ha maslina.

ŠTO JE OD MEHANIZACIJE I RADNE SNAGE POTREBNO ZA TAKVU PROIZVODNJU?

- Imamo uigranu ekipu. I danas dosta pažnje posvećujemo rezidbi i formiranju uzgojnog oblika jer se na taj način u kasnijim godinama rezidba smanjuje. Riječ je o intenzivnim nasadima koji se sade 5x6 metara tako da

se uzgaja više sorata. Najčešće ih dijelimo na sorte pogodne za konzumiranje u svježem stanju, koje dozrijevaju u lipnju, te kasnije sorte koje su pogodne za sušenje. U SMS-ovim nasadima prevladavaju sorte namijenjene sušenju, a dominira Zamorčica, sorta koja ima odličnu kvalitetu plodova za sušenje. Smokva nema standarde po kojima se morfološki, po listu ili plodu može lako determinirati sorta. Na selekciji i ishodišnom sadnom materijalu surađivali smo s gospodinom Željkom Prgometom iz Istre, koji već duži niz godina radi na popularizaciji ove rijedne voćne vrste. Sve naše nasade smokvi uzgajamo prema organsko biološkim načelima, te ćemo ih ove ili slijedeće godine, kad dođu na ozbiljniji rod, certificirati kao ekološke.

Nakon meliorativne gnojidbe u početku na jednoj lokaciji više nije bilo ničega od kemijskih zahvata. I masline i smokve će biti ekološke. Smokve čak ni ne podnose kemijska sredstva, odnosno one su indikator nezagađenog okoliša. Smokva je idealna kultura za eko uzgoj. Rezidbe ima kod formiranja uzgojnog oblika, a kasnije se svodi na manju mjeru. Obrada tla se obavlja traktorima s različitim priključcima. No, problem će biti berba zrelih plodova. Za sada masline i smokve beremo ručno, ali kasnije će se masline brati strojevima tresaćima. Međutim, smokva će se uvijek brati ručno. Kod takve proizvodnje berba čini barem 70 posto troška. A posebice ako se ima u vidu da se ona mora brati u vrijeme turističke sezone u kolovozu.

ŠTO ZNAČI BITI KOOPERANT SMS-A.?

U maslinarstvu bi željeli imati dugogodišnje ugovore s kooperantima. To proizvođači još uvijek izbjegavaju. Nastoje najprije prodati ulje u vlastitom aranžmanu, pa tek ako tako ne uspiju, nude ulje u otkup, na tržište.

To nije slučaj samo sa SMS-om, već sa svim otkupljivačima. Drugi problem! Imali smo projekata gdje smo ušli zajedno u

po hektaru ima 330 maslina. No, sa uzgojem smokve ne postoje naročita iskustva. Nama je smokva važna jer proizvodimo džem od suhe smokve. U RH postoji svega par plantažnih nasada. Smokve su naši ljudi uzgajali uz rubove parcela, uz vinograde i maslinike. To je sve vrlo usitnjena proizvodnja i obzirom na sve veće potrebe ne možemo računati na tako nesiguran otkup i neujednačenu kvalitetu sirovine. To je bio razlog zašto smo počeli saditi vlastite suvremene nasade smokava. Kod nas

Masline su sadene u rupe sa više od pola kubika dovežene zemlje

Sušenje smokava mora biti bez sumpora

Od sorata prevladava Oblica

Najviše se radi na rezidbi i formiranju oblika

pripremu terena, nabavku opreme, sadnica i slično. Ali smo se opekli. Najčešće nisu bili riješeni vlasnički odnosi bez čega nije bilo moguće sklopiti ozbiljni ugovor o kooperaciji. Danas se kooperacija svodi isključivo na otkup ulja. Mi smo također kupili jednu liniju za preradu maslina, ali je još nismo montirali, jer pripremamo projekt rješavanja otpadnih voda iz uljare, koja je važan ekološki kriterij za uljare danas. U konačnici, nama je cilj s otkupa ulja preći na otkup maslina.

Danas naši maslinari prave odlična ulja i izuzetno su educirani. No, ulje se kvari najčešće neadekvatnim čuvanjem. I tu su ljudi maksimalno educirani, prikladna oprema i prostor za čuvanje koštaju, te nisu ekonomski prihvatljivi za manje proizvođače. Danas jedino ono što kupimo u trgovini sigurno znamo što smo i koje kvalitete

kupili.

Danas je glavni preduvjet za proizvođača ulja da posjeduje prikladne kapacitete za čuvanje veće količine ulja. Kooperacija kod smokava je nešto drugačija. Tu smo ušli u projekt edukacije kooperanata u prvom redu o osnovama eko-proizvodnje, a kreditiramo im i ekološki nadzor i certifikaciju. Otkupljujemo samo smokvu koja je nadzirana tj. posjeduje potvrđnicu, a od takve smokve proizvodimo organsku liniju naših džemova za domaće i strana tržišta. Počeli smo raditi s osječkom Biopom kao nadzornom stanicom u ekološkoj proizvodnji, te osim hrvatskog, posjedujemo i američki i europski certifikat za naše organske proizvode.

Dubravko Kupčinovec i Berislav Vrkljan su ti koji vrše nadzor nad našim smokvama ali ovog puta u sklopu zasebne tvrtke Bio inspekt d.o.o. Malo je veći

rizik kod sušenja smokava jer se u ekološkoj proizvodnji ne upotrebljava sumpor. Tako da se smokve moraju ili zaštititi od insekata ili se sušiti u sušarama. Sušare su dobro rješenje jer nema kontakta s insektima i temperaturu je moguće precizno kontrolirati. Ovi nasadi koje ima SMS nisu dovoljni i zato nastavljamo sa sadnjom, ali i otkupom. U planu nam je na proljeće posaditi novih 10 ha. Iako je smokva kultura koja ima veliki tržišni potencijal proizvođači se rijetko odlučuju za njenu sadnju. Treba napomenuti da nije točno da smokvi ne treba nikakva njega. U intenzivnom uzgoju smokva traži prikladne uvjete za rast i plodonošenje isto kao i sve ostale voćne vrste. Traži umjerenu rezidbu, ali i navodnjavanje u prvim godinama po sadnji. A najviše traži radne snage, kao što smo rekli, u vrijeme berbe.

Na lokaciji Trečanica smo se odlučili za navodnjavanje. Napravili smo veliku akumulaciju od nekih 1500 kubika. Iz nje slobodnim padom navodnjavamo masline i smokve. Sve navodnjavamo kišnicom. Odlučili smo se na sustav kap po kap. Kasnije možda i neće trebati, ali sada u početnim fazama razvoja, nužno je. Kasnije će tu akumulaciju trebati držati kao nekakvu rezervu vode za ekstremno suhe godine. Poznato je da navodnjavanje može podići urod i do 30 posto. Kada uđemo u puni rod za očekivati je da uđemo u sustav raspršivača ili možda neki modificirani sustav kap po kap. Svim tim investiranjem u višegodišnje nasade maslina i smokvi, dobivamo mnogo. Imamo cjelokupni proizvodni ciklus pod kontrolom. Od proizvodnje sadnica do stavljanja gotovih proizvoda na trgovačke police.

Damir RUKOVANJSKI

EU agroinfo

agrotehnika

Poljoprivredni savjetnik

3 časopisa u jednom

svakog 15. u mjesecu

NOVO

SMS – narudžba pretplate

S vašeg mobitela pošaljite poruku s imenom i prezimenom te adresom na koju želite primati časopis.

Uz uplatnicu prvi primjerak šaljemo besplatno.

098/9503-745

091/5106-956

Ako ipak ne želite preplatu, molimo vas da primjerak časopisa poklonite prijateljima...

INČUNI IZ STAROG GRADA NA HVARU ZALUDILI TALIJANSKO TRŽIŠTE

- Osnovni posao u ovom pogonu je soljenje za izvoz. U Rudinama posole godišnje između 400 i 600 tona inčuna u barile. Riječ je o kantama od 20 litara. Pakira se i u metalne konzerve od 5 i 10 kilograma, te u mala pakiranja namijenjena maloprodaji s kojima su ušli i u trgovačke lance

• Detalj s posjete premijera Sanadera pogonu u Rudinama

Cilj je bio oplemeniti prostor starog peradarnika i pala je ideja da se ide u preradu ribe. Prije četiri godine smo krenuli u takvu proizvodnju, a na ovim prostorima se riba od pamtivjeka solila, ističe Pero Dujmović, jedan od direktora pogona za preradu plave ribe Veterinarske stanice Faros d.d. u Rudinama. U upravi ove perspektivne hvarske tvrtke ističu da je najveći problem radna snaga.

Dovozimo ljude iz Slavonije. Teško je dobiti nekoga da radi u ovom pogonu jer je dislociran od kuće. Ogllašavali smo po

svim Zavodima za zapošljavanje naše potrebe za radnicima. Treba nam ukupno 70 ljudi tijekom sezone koja traje gotovo devet mjeseci, priča Dujmović.

Taj posao jasno nije lagan. Ima ljudi koji ne mogu podnijeti miris ribe u preradi. Danas na obali takve pogone upravo iz toga razloga dislociraju na kopno u grčevitoj potrazi za radnom snagom. Jer mora se imati na umu da je danas ipak jeftinije transportirati ribu, nego li ljude. Što će se događati u ovakvoj, na izgled banalnoj situaciji, ako država ne dozvoli uvoz radne snage?

Jednostavno. Teško ćemo se snaći. Domaće ljude ne možemo dobiti prije 1. listopada. Cijelu zimu imamo 30-tak stalno uposlenih radnika. Sezona počne u ožujku, a stane krajem studenog. Ako dobro izvažemo moramo priznati da su nam se najboljima pokazali radnici iz Slavonije.

Osnovni posao u ovom pogonu je soljenje za izvoz. U Rudinama posole godišnje između 400 i 600 tona inčuna u barile. Riječ je o kantama od 20 litara. Pakira se i u metalne konzerve od 5 i 10 kilograma, te u mala pakiranja namijenjena maloprodaji s koji-

ma su ušli i u trgovačke lance. - U kantama je praktično poluproizvod. Radimo s inčunima jer srdela na tržištu Italije i Španjolske nema dobru cijenu, iskazuje naš sugovornik i usput komentira posao s trgovačkim lancima. - Danas je teško raditi s trgovačkim lancima jer nema nikakvih garancija za posao. Barem 80 posto lanaca nudi samo kompenzaciju umjesto plaćanja gotovine. Sam ulaz u lance se plaća, pa u ugovorima postoje postotci za krađe, za renoviranje objekta. No, ono što mene najviše brine je što zaštitite na tržištu domaćih proizvoda nema

Na tržištu bolje prolazi soljeni inčun, negoli sardela

Poluproizvod u plastičnim kantama od 20 kg, s dozrijevanjem od 25-35 dana, se izvozi talijanskim kupcima u Cefalu i Carlinu

OSIGURANJE SIROVINE UOPĆE NIJE PROBLEM

Ribe ima dovoljno. No, uvijek će ribari pokušati prvo prodati ugostiteljima. No, uvijek su ljudi iz Rudina tu kada ribari svoju lovinu nemaju kome prodati.

- Postoji doba godine kada ne mogu ribari izvoziti pa tada mi otkupljujemo. To je onaj dio godine kada love Talijani, ili se također radi o danu u tjednu kada ribari iz susjedne zemlje ne rade. Za sada tako funkcioniramo. Kapacitet nam je inače do 1.000 tona, ali ne možemo takav rezultat ostvariti zbog nedostatke radne snage.

Naši domaćini pričaju kako imaju stalne partnere i to jako dobre i koji doslovce plaćaju odmah po isporuci. Ovo je posao gdje tržišta ima doslovce koliko hoćete. Ova godina je prilično loša zbog ulova pa će u pogonu iznad Starog Grada posoliti nekih 400 tona. Kao i u svim granama proizvodnje, i prerađivače ribe muči mentalitet u glavama naših koji nemaju povjerenja prema privatnicima.

- Uložili smo mnogo novaca da bi dobili rješenja za uvjete proizvodnje, a često nam baš na tržištu konkurira crno tržište. Država je napravila dobru stvar

jer imamo poticaj po kilogramu prerađene ribe. A i na području otoka je drugačiji poticaj. S time svi prerađivači moraju biti zadovoljni a posebice s dinamikom isplate. Ima i tu nekada neshvatljivih stvari. Primjerice na novi kamion-hladnjaču ne možemo dobiti povrat kapitalnih ulaganja jer na njih ima pravo ribar, a ne mi koji prerađujemo. A upravo mi moramo imati kamion. Ribari moraju imati brod s hladnjačom. Mi dolazimo po ribu. Neki imaju kamione, ali njih je malo. U budućnosti će ribari morati imati i hladnjaču i leda na brodovima. Mi imamo i mogućnosti proi-

zvodnje leda za ribare. Veliki je problem što ima tzv. pikova u proizvodnji. Što se događa. Ili će svi ribari donijeti danas tisuću kašeti, a već sutra ćemo dobiti pet. I zato moramo imati opreme kao da svaki dan imamo te vršne proizvodnje, kaže direktor u starogradskom pogonu.

Valja istaći da su na ovom otoku svojedobno radila tri do četiri riiboprerađivačka pogona, i svi su se na žalost malo-pomalo ugasili. Stoga je i ovaj poslovni poduhvat vraćanje tradicionalnom otočnom zanimanju koji bi uz to trebao zaposliti i što veći broj ljudi. Što onih u pogonu, što na ribarskim brodovima. Svu potrebnu dokumentaciju su ishodili kod Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, potom i registraciju za izvoz u zemlje EU-a. Objekt je pod stalnim nadzorom veterinarske službe, a kapacitet dnevne prerade je oko osam tona ribe. Zaposlenici uz stručno osoblje, ovisno o ribolovnim razdobljima, rade Uredno dorađeni poluproizvod u plastičnim kantama od 20 kg, s dozrijevanjem od 25-35 dana, se izvozi talijanskim kupcima u Cefalu i Carlinu. Kod njih se taj proces nastavlja daljnjih 30-45 dana, a potom ribu prepakira kao gotov proizvod za talijansko, američko i japansko tržište. Potražnja je odlična, poslovni partneri u susjednoj zemlji raspolažu takvom tehnologijom da zriobu mogu prilagođavati potražnji, pa su zato i gubici u ovom poslu gotovo zanemarivi.

D.RUKOVANJSKI

Najteže je pronaći radnu snagu za ovaj specifičan posao

BELJCI I TODORIĆ SA ŠVEDSKIM HOLSTEINOM I ROBOTIMA PRKOSE CIJELOJ EUROPI

- Jednostavno rečeno – Beljci i Agrokor očitno su svima letvicu postavili strašno visoko kada su nadomak Osijeka u Baranji otvorili najsuvremeniju robotiziranu farmu muznih krava

- Holstein pasmina je najmlječnija na svijetu

Belje je početkom mjeseca otvorilo najveću robotiziranu farmu muznih krava u Europi s ukupnim kapacitetom od 500 grla uvezenih iz Švedske. Vrijednost investicije doseže 60 milijuna kuna. Godišnja proizvodnja mlijeka po kravi trebala bi iznositi 10.600 litara. Farma Topolik u Baranji, nadomak Darde, prva je i jedina farma sa šest robota za mužnju u Hrvatskoj, ali i najviše u Europi.

- Farma Topolik u Baranji, nadomak Darde, prva je i jedina farma sa šest robota za mužnju u Hrvatskoj, ali i najviše u Europi

Ova se farma prostire na površini od 4,23 ha i organizirana je u dva objekta. Jedan je proizvodna staja, a drugi staja za suhostaj. Proizvodna staja je jedinstveni građevinski objekat u zemlji. Dužine je 160 metara i visine 16 metara bez pregrada i potpornih stupova. Ukupna površina staje iznosi 6.560 četvornih metara, a sama staja raspolaže s 414 ležišta. Kretanje krava u stajji regulirano je sustavom jednosmjernih i tzv. pametnih vrata. Hranidba se obavlja kompjutorski s automatskim doziranjem koncentrata prema individualnim potrebama svake krave. Staja je, osim toga, opremljena i automatskom kontrolom mikroklimatskih uvjeta. Robotizirana mužnja (VMS) se obavlja sa šest potpuno automatiziranih robota koji svaku kravu pomazu tri puta u roku 24 sata. Specifičnost robot mužnje je činjenica da se laserom očitava položaj vimena kod svake krave nakon čega roboti postavljaju mužu čašu. Robot mužnjom prepoznaje se i kvaliteta mlijeka, tako da se mlijeko promijenjenih parametara odvaja u po-

• U vertikalnim silosima skladišti se koncentrat koji se kompjutorski dozira u robote i hranilice

sebne tankove. Stado krava na Topoliku je vrhunske genetike visokog zdravstvenog statusa pasmine Holstein, a uvezeno je iz Švedske. Prosječna težina

krava je od 580 do 600 kilograma, a starost krava kod teljenja je 26 mjeseci. Pokazatelji proizvodnje mlijeka ovih krava su vrhunski što potvrđuje i

prosječna proizvodnja majke od 10.600 litara mlijeka godišnje. Za daljnji raspolod krava na Topoliku Belje će koristiti deset najboljih bikova na svije-

Holštajn je doslovce tvornica mlijeka

Holstein - friesian (holštajn) pasmina je najmlječnija na svijetu. Rasprostranjena je po cijelom svijetu i on je zapravo američki mlječni tip frizijskog goveda. Izvorno je ova pasmina stvorena u Friziji. Od nje su stvorena tri tipa: holandski, britanski i američki holštajn

Holandski i njemu bliski frizijac su kombinirane pasmine s naglaskom na mlijeku. Iako je prvi uvoz crno-bijelog goveda u Ameriku nizozemskim kolonistima zabilježen 1621. godine, prvi herd-book holštajna utemeljen je 1872. godine. Za razliku od američkog, europski uzgoj ove pasmine njegovao je otvoreni herd-book. Tako su u registar ulazile frizijske krave s tri poznate generacije. Osim toga, uzgojni programi frizijaca posezali su povremeno za uvažavanjem drugih pasmina, osobito zbog popravljivanja mesantosti (Shorthorn).

Američki tip je vrlo mlječan, a britanski tip nešto manje. U posljednjih dvadesetak godina postoji migracija holštajnskog tipa u Europu, te pretapanje populacije frizijaca u holštajnski tip. To je govedo crne i bijele boje s bijelim repom i donjim dijelovima nogu.

Holštajn je srednje zrelo govedo, visoko i duboko, s izraženim i dobro vezanim vimenom. Tipične je mlječene konstitucije, zovu ga i "uglato" govedo zbog izraženog kostura i sekundarnih mlječnih karakteristika.

Prosječne odrasle krave teške su 650 do 700 kg i imaju proizvodni kapacitet od 8000 do 10.000 kg mlijeka s 290 do 360 kg mlječnih masti i 260

do 320 kg proteina. Zahtijevaju se velike količine kvalitetne voluminozne krme i dodatnu ishranu izbalansiranu obrokom krepke kreme. Kod ovako intenzivne proizvodnje mlijeka i svi drugi čimbenici, uz krmu, moraju se optimalno riješiti. Holštajn govedo zahtijeva dobar smještaj, te je osjetljivo i podložno oboljenjima i neplodnosti, ako ne postoje optimalni uvjeti. Takve uvjete može pružiti samo suvremena mlječna farma, pa je opravdano upotrebljavati ovu pasminu kod izrazito naglašenog smjera proizvodnje mlijeka. Najteže je osigurati optimalnu hranidbu holštajnskih krava, pa su zato česti problemi niski sadržaj masti i proteina u mlijeku, te postpartusne komplikacije i izostanci normalnih gonjenja.

Zbog izuzetno iskorištavanja holštajnskih krava u proizvodnji mlijeka, što je često na granici stresa, proizvodni vijek ove pasmine relativno je kratak, u prosjeku 3 do 4 godine. Glavni uzroci ranog izlučivanja, odnosno godišnjeg remonta i do 30% jesu neplodnost i mastitis. Kratki životni vijek nije genetski određen.

U proizvodnji mesa u holštajna prati proizvodnju mlijeka. Nije značajna po svojoj kvaliteti, ali jest po količini mesa namijenjenog preradi. U konsolidiranim holštajnskim stadima, gdje je godišnji remont normalan, proizvodnja kvalitetnijeg govedeg mesa moguća je proizvodnjom križane teladi za tov između holštajnskih krava i simentalških ili mesnih bikova. Unutar holštajn pasmine postoje dva genotipa prema boji. Dominantan je crno-bijeli, dok se crveno-bijeli (Red Holstein javlja u otprilike 1% slučajeva)

www.mario-veterina.hr

• Staja je opremljena i automatskom kontrolom mikroklimatskih uvjeta

• Pogled na farmu s ceste Osijek – Beli Manastir

tu. Osim proizvodne staje, na farmi je staja za suhostaj površine 600 četvornih metara koja je namijenjena kravama u pripremi za teljenje. Ležišta u štali su izrađena po sistemu

kosih ploča što omogućava sklizanje stajnjaka u blatni hodnik koji čisti tzv. skreper, automatski čistač. Ova farma opremljena je i zatvorenim sustavom odvodnje oborinskih voda taložnicom i predpumpnom stanicom, a snabdijevanje farme vodom riješeno je kroz pogon za preradu vode sa samostojećim vodotornjem kapaciteta 100 prostornih metara. Sustav izgnojavanja je mehaniziran i vremenski programiran, a kapaciteti spremnika gnojovke omogućuju pohranu gnojovke minimum devet mjeseci. Osim staje, impresivan je i vanjski dio farme u kojem su smješteni vertikalni i horizontalni silosi te tuneli za sijeno i slamu. U vertikalnim silosima skladišti se koncentrat koji se kompjutorski dozira u robote i hranilice, dok se u šest horizontalnih silosa, od kojih je svaki zapremine 1.500 prostornih metara skladišti voluminozna hrana.

Lovro FILIPOVIĆ

Snimci: Damir RUKOVANJSKI

**NAJKVALITETNIJI
HRANIDBENI PROGRAM
ZA SVINJOGOJSTVO**

"PORCON"

- Prasilišta, ograde,
- Boksovi za krmače
- Optimalan dizajn
- Čvrsta konstrukcija

**PROGRESIVNO FARMARSTVO
SISAK, SAVSKA 4**

TEL. 044/743 100, 743 101
FAX. 044/743 102

progresivno-farmarstvo@sk.t-com.hr

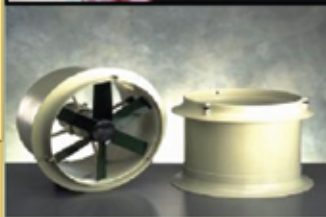
"VERBA"

- ✓ Štedne hranilice za svinje
- ✓ Masivna izrada
- ✓ Garancija kvalitete
- ✓ Niska konverzija = od 2,36 kg

"FANCOM VENTILACIJA"

- ✓ Automatska ventilacija
- ✓ Dugotrajni ventilatori, garancija dvije godine
- ✓ Kontrolori za optimalnu klimu za sve farme
- ✓ Kontrola grijanja, rashlađivanja i ventilacije po potrebi

SILOSI

**TRANSPORTNI SISTEMI
VAGE ZA MJEŠAONE
LAGUNE ZA GNOJOVKU**

VETERINARSKA OPREMA

KOMPLETNA OPREMA ZA SVE TIPOVE FARMI

NA JEDNOM MJESTU

KOMPLETNA OPREMA

TVORNIČKE CIJENE

Vulinčeva 10, Ivanić Grad
Tel.:385 1 28 82 811, Fax:385 1 28 82 482
E-mail:gumex-eko@inet.hr
www.gumex-eko.hr

18 godina s Vama!

DOŽIVJELI SMO ODLIČNU BERBU KUKURUZA

- Ove je godine kukuruz u Hrvatskoj posijan na 400 tisuća hektara. Zahvaljujući većim površinama i dobrom urodu, kukuruza će biti dovoljno, za vlastite potrebe, ali i za izvoz * S oraničnih površina u Županiji Posavskoj skinuto je oko 5.100 ha a urod se u prosjeku kreće od oko osam tona po hektaru

Baranjski i slavonski ratari imaju jednu od boljih berbi kukuruza. Ove godine u Hrvatskoj imamo rekordnu proizvodnju od oko dva i pol milijuna tona kukuruznog zrna. Ove je godine kukuruz posijan na 400 tisuća hektara. Zahvaljujući većim površinama i dobrom urodu, kukuruza će biti dovoljno, za vlastite potrebe, ali i za izvoz. Suša tijekom ljeta smanjila je urod, ali ne toliko da se zadrži prošlogodišnje rekordne cijene. Obilje kukuruza ove će jeseni, nakon prošlogodišnje eksplozije poskupljenja, vratiti cijene u realne okvire, s čim ratari baš nisu zadovoljni. No, problem skladištenja je i dalje otvoren jer obzirom da stočari imaju dovoljno kukuruza za njim trenutno i nije baš neka potražnja. Slično je i u Bosni i Hercegovini. S oraničnih površina Županiji Posavskoj posijanih pod kukuruzom (oko 5.100 ha) započeo je posao ubiranja uroda. Urod se u prosjeku kreće od oko 8 tona po ha što se ocjenjuje dobrim rezultatom. Trenutne tržišne cijene kulture ni izbliza ne odgovaraju kalkulativnim cijenama kako kukuruza tako i svih drugih žitarica koje se moraju zasijati ove jeseni. Zbog tako niskih cijena kukuruza proizvedenih za tržište u resornom županijskom ministarstvu očekuju smanjenja i do 40 % jesenje i proljetne sjetve pod žitaricama. Naime, od ukupne proizvodnje kukuruza 70 % ostavlja se za domaće potrebe a ostalo (preko 12.000 tona) tržni je višak neophodan

Na proljeće bi ipak moglo biti manje parcela posijanih kukuruzom

posavskom seljaku za nova ulaganja. Županijski ministar Anto Petrić upozorio je, tvrdi, sve mjerodavne federalne i državne institucije na težak položaj posavskih poljoprivrednika kako bi im se odgovarajućim mjerama pomoglo. Kukuruz je postao vrlo tražena ratarska kultura jer daje najviši prinos suhe tvari po hektaru. Na veliku svjetsku potražnju za kukuruzom nadodala se i jedna čudna godina. U 2007. godini u nekim krajevima svijeta vladale su ekstremne suše koje su znatno smanjile prinos (centralna i istočna Europa), a u nekim su poplave uništile

već stvorene urode. Stoga je ove godine kukuruz dobio još više na značaju. Postao je pravo „suho zlato“, a cijena na svjetskim burzama premašuje 200 eura po toni. U Hrvatskoj se kukuruz sije u gotovo svim područjima zahvaljujući njegovoj velikoj raznolikosti u dužini vegetacije. Teoretski, najrodniji su hibridi pune vegetacije za pojedino područje. Hibridi koji najduže koriste sunčevu svjetlost za stvaranje prinosa. No kada govorimo o profitu prinos nije jedina stavka na koju treba misliti prilikom izbora hibrida za sjetvu. U ovom slučaju prednost imaju

raniji hibridi koji sunčevo svjetlo za izgradnju prinosa koriste kraće i zbog toga daju nešto manji prinos u odnosu na hibride pune dužine vegetacije, ali vlaga zrna u berbi je znatno niža.

Nekadašnja proizvodnja kukuruza na individualnim gospodarstvima bazirala se na proizvodnji kukuruza u klipovima uglavnom kasnijih vegetacijskih grupa. Kasnije se taj kukuruz u klipovima skladištio u tzv. koševima gdje se prirodnim putem sušio te se u proljeće takav kukuruz krunio i koristio u ishrani. Vlaga zrna u berbi nije bila toliko bitna.

Zlatno zrno je za sada u prikolicama

Moderna proizvodnja kukuruza temelji se na kombajniranju zrna kukuruza te dosušivanju zrna u sušarama. Sušenje zrna

košta te je vrlo bitno kolika je vlaga zrna prilikom berbe. Dakle, veoma je bitno koji hibrid izabrati kako bi proizvodnja

bila ekonomski opravdana. Potrebno je postići što viši prinos, sa što nižom vlagom u berbi, tj. sa što nižim troškovima sušenja kako bi profit bio što veći, pišu na Internet stranici tvrtke Pioneer.

Troškovi sušenja su velika stavka u ukupnim troškovima proizvodnje kukuruza. U donjoj tablici može se vidjeti kolika je razlika u trošku za naftu za sušenje zrna HIBRIDA 1 (vlaga se skida se 32% na 14%) u odnosu na HIBRID 2 (vlaga se skida sa 25% na 14%). Postavlja se pitanje u kom pravcu se odlučiti pri izboru hibrida za sjetvu. Za proizvodnju klipa koji će se sušiti prirodnim putem u koševima mogu se izabrati hibridi pune dužine vegetacije koji su maksimalno iskoristili dužinu vegetacije i dali maksimalni prinos. Međutim, često je takav kukuruz upitne kakvoće i ponekad pun štetnih mikotoksina što je veoma nepoželjno za ishranu određenih kategorija domaćeg blaga, a osobito mladih životinja. Stoga i u ovom slučaju, za preporučiti je raniji sortiment koji ranije sazori sa manjom vlagom zrna. Što je manja vlaga manje je štetnih gljiva na zrnu, a gljive su or-

ganizmi koji proizvode mikotoksine koji su štetni u ishrani domaćih životinja. Moderni proizvođači kukuruza koji suše kukuruz u sušarama trebali bi se svakako odlučiti na raniji sortiment i na taj način smanjiti troškove sušenja i ostvariti veći profit. Pioneer raspolaže čitavom paletom ranijih hibrida koji se prinosom mogu mjeriti sa hibridima pune vegetacije, a vlaga zrna im je znatno manja. Iako je zbog kiša porasla vlaga u zrnu seljaci su očito svjesni i da će im to sniziti otkupne cijene, kojima ionako nisu zadovoljni.

Naime, Đurđevčani su krenuli sa 75 lipa na bazi suhog zrna kukuruza, dok Sizim još čeka za koliko će se odlučiti Podravka koja će ih, najavljeno je, pripočeti tek u petak (tekst pisan početkom listopada op.ur.). No, kako stvari stoje za vjerovati je da će se i ona prije prikloniti cijeni Đurđevčana nego neki dan spominjanih 90 lipa što je rezultat, tvrde, stanja na europskom tržištu i činjenice da se kukuruz, primjerice, u Mađarskoj plaća tek 65 lipa.

Te će cijene, kaže Dražen Čižmak iz Selnice, koji proizvodi kukuruz čak na sto hektara, uništiti seljake. Naime, po spomenutoj cijeni mogu se tek namaknuti osnovna ulaganja, a po istoj računici uz pretpostavljen prinos od osam tona po hektaru, za sav uloženi rad te korištenje vlastite mehanizacije i zemlje seljacima u najboljem slučaju može ostati 600 kuna. Ako je riječ o najmu zemlje, onda je unaprijed zajamčen gubitak, Sve to će već u proljeće osjetno smanjiti sjetvene površine s kukuruzom, koji je ove godine zasijan na 400.000 hektara. Zato se većina, osobito stočari, odlučila na berbu klipa koji pohranjuju u koševima i sve raspoložive skladišne prostore.

Posjetili smo Dane polja tri vodeća proizvođača sjemena kukuruza u Hrvatskoj. Pioneer u Klisi kod Osijeka, BC institut u Lovasu te Poljoprivredni institut Osijek.

P. CRVENKOVIĆ

"SETTING-INŽENJERING" d.o.o.

Projektiranje, proizvodnju i puštanje u rad
Delnice, Supilova 339
Tel.: 00385 51/812 472, 812 461
Fax.: 00385 51 812 500

SUŠARE, SILOSI, TRANSPORTERI, PREČISTAČI

- * Sušare za zrno kapaciteta 0,6 do 45 t/h, redukcijom vlage sa 32% na 14%
- * Sušare za sušenje kukuruza u klipu
- * KKS sušare za voće, povrće, gljive i tjesteninu
- * Sušare za drvo i piljevinu
- * Tosteri za soju

Sušara KKS
sa automatikom
za regulaciju rada.

Linija za sušenje zrna.

setting@ri.t-com.hr
www.setting-inzenjering.hr

• John Deere Novog agrara bere pioneerove hibride na pokusnom polju

PIONEER SE UVIJEK DOBRO SLAŽE S HRVATSKIM POLJOPRIVREDNICIMA

- Pioneer svoje je hibride predstavio u Klisi i Križevcima. Nagradne igre, zajedničko kombajniranje, vaganje i mjerenje bila je prilika i za razmjenu iskustava i druženje

U Klisi smo prisustvovali berbi i vaganju, te mjerenju Pioneer hibrida. Zadovoljstvo nisu krili ni Damir Jelovšek, voditelj proizvodnje na Istoku, Bruno Zucić direktor Pioneerova pogona u Osijeku, kao i Marko Jukić, prvi čovjek hrvatskog Pioneerera.

Pioneer! Jasno je svima da je veliki i da ga treba respektirati. Ovaj proizvođač i distributer sjemena kukuruza, suncokreta i uljane repice u cijelom svijetu i u Hrvatskoj je snažno angažiran. U Osijeku je proizvodnja za Hrvatsku i sve okolne zemlje, a upravo su na Danima polja održanim u Klisi kod Osijeka zračili optimizmom koji ozbiljno moraju zabrinjavati konkurenciju.

Marko Jukić, direktor Pioneer Hrvatska i Bruno Zucić, direktor Pioneer sjeme d.o.o. bili su jasni. Idu naprijed, a to je sve kasnije rezultatima potkrijepio i Predrag Švarc, promotor pioneer hibrida.

U Hrvatskoj tvrtka Pioneer sjeme d.o.o. prodaje sjeme Pioneer® hibrida kukuruza, suncokreta i uljane repice te inokulante za silažu i sjenažu. Ovi proizvodi u Hrvatskoj se distribuiraju kroz mrežu Distributera i Kvalificiranih dilera koji čine važnu vezu između Pioneer-a te maloprodaje i seljaka. U prodajnoj sezoni 2008. nastavljamo s novostima koje smo uveli prošle godine. Sjeme kukuruza će se kalibrirati u 4 frakcije, ponudit ćemo Vam kupovinu sjemena tretiranog insekticidima. Uz već dobro poznati sortiment kukuruza (38A24, 37H24, 36R10,

36B08 itd.) u 2008. ponudit ćemo Vam i 8 hibrida kukuruza četvrte generacije iz godine 2007. (39F58, 38R92, 38H67, 37W05, 36P85, 36K67, 34N43, 34H31). Te novi hibrid visokog proizvodnog potencijala (PR37F73)

PR34F02 - FAO 570 CRM 107 - ZUBAN
Hibrid velikog klipa i visokih prinosa zrna. Rani porast i vigor klice odlični, te je pogodan za rane rokove sjetve. Stabljika je vrlo čvrsta. Najbolje rezultate daje u

Mjerenje i uspoređivanje rezultata

Siniša Hrgović (na slici) i Luka Lešić iz savjetodavne službe imali su sreću da i oni dobiju simbolične nagrade

nešto većim gustoćama sklopa. Cvate ranije nego ostali hibridi iz ove grupe dozrijevanja. Dobre je tolerantnosti na sušu. Vrlo dobro se prilagođava na razna tla i razne uvjete proizvodnje. Otpušta vlagu iz zrna u jesen vrlo brzo. Dobar u ishrani svih vrsta stoke te odličan silažni hibrid

PR34N43 - FAO 600 CRM 110 - ZUBAN

Kasni hibrid visokog potencijala rodnosti koji vrlo brzo otpušta vlagu iz zrna u jesen. Karakteriziraju ga odlična agronomska svojstva. Hibrid pogodan za uzgoj u intenzivnim uvjetima proizvodnje, podnosi vrlo visoku gustoću sklopa. Dobro se prilagođava raznim uvjetima i režimima vlage. Tolerantnost na sušu vrlo dobra. Stabljika prosječne visine sa nisko nasadenim klipom. Odličan

izbor za proizvodnju kvalitetne silaže, a kao zrno, samo na istoku zemlje, za ishranu preživača.

PR34H31 - FAO 600 CRM 109 - ZUBAN

Hibrid rekordnih prinosa zrna sa dobrom tolerantnošću na sušu. Stabljika i korijen iznad prosječne čvrstoće. Stabljika ostaje u jesen dugo zelena. Hibrid pogo-

dan za spravljanje silaže visoke kvalitete. Hibrid koji jamči stabilnu proizvodnju u umjerenim i niskoproduktivnim okolišima i uvjetima proizvodnje. Za proizvodnju zrna preporučamo ga samo za krajnji istok Hrvatske. Pogodan za ishranu preživača

**TEKST: I. PRAŠNJAK
Slike: D. RUKOVANJSKI**

K V A L I T E T O M D O U S P J E H A

Osijek, Josipa Andrića 4
Tel. 385 31 202 990,
208 955, 208 950, 202 989
pumpa-servis@pumpa-servis.hr
www.pumpa-servis.hr

GIBLJIVA CRIJEVA

Proizvodnja gubljivih crijeva u industriji

PROFESIONALNI ALAT

Trgovina profesionalnih alata i opreme, pumpi i hidraulike

SERVIS

Servis pumpi, hidraulike i pneumatike

PAJDAŠ – ZOVU GA PRIJATELJ BEZ MANE

- Na predavanju u Domu u Lovasu istakli su kako su njihovi hibridi idealni za postojeću proizvodnu praksu i primjenjivanu agrotehniku. Tolerantni su tolerantnost na sušu, a u slučaju smanjenog ostvarenja sklopa urod nadoknađuju povećanjem klipa,
- Imaju odličan rani porast, lagano se beru beračima, odlično se čuvaju u klipu, a kvaliteta zrna osigurava uspješnu stočarsku proizvodnju na vlastitom imanju

- U BC institutu dokazali su da su s pravom zaslužili znak Hrvatska kvaliteta

Gospodin Danijel Škoro i Đuro Lukić, direktor i voditelj marketinga BC instituta tradicionalno Dane polja

održavaju u Lovasu na parcelama Poljoprivredne zadruge Lovas. Ističu da su dominantni u Hrvatskoj po proizvodnim

površinama, kvaliteti zrna ali i u prilagođenosti uvjetima i potrebama domaće proizvodnje. Na predavanju u Domu u Lovasu istakli su kako su njihovi hibridi idealni za postojeću proizvodnu praksu i primjenjivanu agrotehniku. Tolerantni su tolerantnost na sušu, a u slučaju smanjenog ostvarenja sklopa urod nadoknađuju povećanjem klipa,

Imaju odličan rani porast, lagano se beru beračima, odlično se čuvaju u klipu, a kvaliteta zrna osigurava uspješnu stočarsku proizvodnju na vlastitom imanju. U BC institutu su za svoje hibride dobili i znak "Hrvatska kvaliteta" Po njima kriteriji za izbor hibrida su Dužina vegetacije (agrokološki uvjeti proizvodnje, vrijeme sjetve, način korištenja kukuruza, ...). Općenito treba imati na umu da je kod odabira važno i da li je kukuruz za zrno ili silažu. U našim klimatskim uvjetima dužina vegetacije kukuruza kreće se od 90 kod najranijih do 145 dana kod najkasnijih hibrida kukuruza. Najviši urodi kukuruza (i ranih i kasnih) postižu se sjetvom u optimalnom

- Silosi PZ Lovas puni su kukuruza

agrotehničkom roku, kada je temperatura tla viša od 10°C.

PAJDAŠ – ZOVU GA PRIJATELJ BEZ MANE

FAO 490 kvalitetan zuban koji ima visok urod i kvaliteta zrna i odličan rani porast. Zrno je krupno, crveno, klip velik, stabljika niska i čvrsta, a list dugo zelen. Pajdaš je otporan na moljca i tolerantan na sušu bc 462 u BC institutu ističu kao najkvalitetniji hibrid i pripadnik je FAO 420 polutvrđunac. Postiže jedinstvenu kvalitetu zrna, brašna i krupice. Dobro podnosi sušu i također se ističe niska stabljika, ali i povećan sadržaj beta karotina i ksantofila. Daje najveći randman krupice kod meljave bc408 - najprodavaniji hibrid u Hrvatskoj i pripada skupini FAO 480 te je stabilan u proizvodnji, odličan i u skromnijim uvjetima proizvodnje. No, on ima višu i čvršću stabljiku i veliki klip s rahlom komušinom. Ističu u BC institutu laganu berbu.

BC5982 - VISOKI URODI I ODLIČNA KVALITETA

FAO – 510 zuban i nezamjenjiv u ishrani svinja. Klip je krupan, 16-20 redova a zrno

• Pokusne parcele uz cestu
Lovas – Tovarnik

zlatno žute boje. Ima iznimnu hranidbenu vrijednost i kako kažu upravo je on hibrid za cijelu Hrvatsku

BC 6661 je najduže u proizvodnji i posjeduje odlične urode zrna i silaže, čvrstu stabljiku, uspravne listove, tanak oklasak, duboko zrno.

bc566 - odličan silažni kukuruz iz grupe FAO – 560 je tolerantan na sušu. Istakli bi BC 666 kojeg odlikuje kvalitetno zrno i niža stabljika i koji je pogodan za sjetvu u prvim rokovima.

Tekst: D. RUKOVANJSKI
Slike: I. PRAŠNJAK

KONIKOM

NAJBOLJE ZA VAŠ DOM

PROVJERITE NAŠU PONUDU
I KUPUJTE U WEB SHOPU
www.konikom.hr

Cijene vrijede za gotovinsko plaćanje, kreditne kartice, čekove do 5 rata i umirovljeničke kredite do 6 rata.

KLIMA UREĐAJI

GREE	
2.5 kW	1.999 kn <small>36 56 km / 60 33 km</small>
3.5 kW	2.199 kn <small>36 61 km / 60 37 km</small>
4.5 kW	2.899 kn <small>36 81 km / 60 48 km</small>
6.0 kW	3.399 kn <small>36 94 km / 60 57 km</small>
7.0 kW	5.999 kn <small>36 167 km / 60 100 km</small>
2.0 kW MOBILNA	1.899 kn <small>36 53 km / 60 32 km</small>

GREE	
2.5 kW x 2 DUAL	4.999 kn <small>36 139 km / 60 83 km</small>
3.5 kW x 2 DUAL	5.599 kn <small>36 156 km / 60 94 km</small>

3 GODINE
GREE
JAMSTVA

KONČAR	
3.5 kW	1.999 kn <small>36 56 km / 60 33 km</small>

VIVAX cool	
2.5 kW	1.899 kn <small>36 53 km / 60 32 km</small>
3.5 kW	2.085 kn <small>36 58 km / 60 35 km</small>

Panasonic	
2.5 kW	2.800 kn <small>36 78 km / 60 47 km</small>
3.5 kW	2.599 kn <small>36 72 km / 60 43 km</small>
3.5 kW	2.999 kn <small>36 83 km / 60 50 km</small>

UVJETI PLAĆANJA

Cijena do 12 rata
KARTICE - plaćanje gotovinsko do 60 rata
SINKRALNI KREDITI - do 12 rata (bez kamata i jamaca)
UMIROVLJENIČKI KREDITI - od 4 do 36 rata (bez kamata i jamaca)

KREDITNE
KARTICE

36 100 km / 60 60 km
Rata kredita su orijentacione i
izložene su bez očekivanja, kamata
i umirovljeničkih troškova. Za Američke
kredite na 60 rata i umirovljeničke
kredite na 36 rata.

www.konikom.hr

TVRTKO I DRUŠTVO NEZAIBILAZAN ODABIR VIŠE OD POLOVICE SLAVONACA

- Hibridi našeg Instituta tradicionalno su najviše prošireni u proizvodnji na istoku Hrvatske, ali kroz mrežu distributera sjemena u zadnjih 5-6 godina postali su dostupni proizvođačima u cijeloj Hrvatskoj

U zadnjih 10 godina Institutu je priznato ukupno 60 hibrida kukuruza, od čega u Hrvatskoj 34, u Turskoj 7, u Mađarskoj 2, u Albaniji 2, u Makedoniji 1 i u Slovačkoj 14 zajedničkih hibrida. Osim toga, na spomenutoj problematici objavljeno je više desetina znanstvenih radova od čega 4 magistarska rada i 6 doktorskih disertacija. Znanstvenici Odjela voditelji su dva znanstveno-istraživačka projekta financirana od Ministarstva znanosti i tehnologije RH, a uključeni su i u niz zajedničkih znanstvenih ili tehničkih projekata s partnerima u Slovačkoj, Kini, Turskoj, Kanadi i Albaniji. Većina priznatih hibrida nalazi se u širokoj proizvodnji, a najveća zastupljenost (preko 50%) je u Istočnoj Slavoniji i Baranji. Najzastupljeniji hibridi su Alpos, OSSK 247, Tvrtko 303, OSSK 373, OSSK 444, OSSK 494, OS 499, OSSK 552, OSSK 596, OSSK 602, OSSK 644, OSSK 659 i OSSK 713. Na Odjelu postoje oplemenjivački programi stvaranja kokičara i šećeraca, a od hibrida na tržištu su prošireni OS250 su i OS 605 p.c.

Financijska sredstva, stvorena na tržištu sjemena, kontinuirano se ulažu u nove znanstvene projekte i usavršavanje mladih znanstvenika, ističu vodeći ljudi instituta. Valja istaći dr.sc. Josip Kovačević, ravnatelj instituta doista može biti zadovoljan što rade Dr.sc. Ivan Brkić, Dr. sc. Domagoj Šimić, Dr. sc. Antun Jambrović, Dr. sc. Tatjana Ledenčan, Marija Pribanić, dipl. ing., tehnolo, Dr.sc. Zvonimir Zdunić, Slavica Živalj, ing., tehnolog i Josip Galović, ing., tehnolog

Prošlo je vrijeme jeftinih žitarica ističu u Institutu. Hibridi našeg Instituta tradicionalno su najviše prošireni u proizvodnji na istoku Hrvatske, ali kroz mrežu distributera sjemena u zadnjih 5-6 godina postali su dostupni proizvođačima u cijeloj Hrvatskoj. Namjena proizvedenog kukuruza (silaža cijele biljke, silaža zrna, berba u klip ili kombajniranje zrna) uvjetuje u najvećoj mjeri izbor hibrida. Ako govorimo o proi-

- Prošlo je vrijeme jeftinih žitarica ističu u Institutu

zvodnji silaže cijele biljke – usuđujemo se tvrditi da naši hibridi kasnije vegetacije (prije svega OSSK 596, OSSK 602 i OSSK 617) imaju prednost pred hibridima ostalih sjemenskih kuća. Višegodišnja iskustva govore tome u prilog, kako po dobivenoj biljnoj masi, tako i po udjelu klipa (zrna),

odnosno po kvaliteti silaže. Posebno dobra iskustva imaju proizvođači silaže na zapadu i sjeverozapadu Hrvatske sa hibridima OSSK 596 i OSSK 617 a na istoku Hrvatske s hibridom OSSK 602. Svjetski trend je i korištenje ranijih hibrida za siliranje, ako to može osigurati dovoljnu masu

i kvalitetu silaže, jer se na taj način proizvodi optimalno vrijeme skidanja usjeva i spremanja silaže. Ako netko želi probati što to znači u našim uvjetima, preporučujemo naš novi hibrid OSSK 515, kažu stručnjaci Poljoprivrednog instituta Osijek. Osim silaže cijele biljke, radi se i silaža vlažnog zrna kukuruza (VVK), gdje imamo odlične rezultate tijekom 2007. godine sa hibridom OS 499 na velikim sustavima i na velikim površinama. Proizvođači s iskustvom u stočarskoj proizvodnji znaju izuzetnu kvalitetu silaže zrna napravljene od mješavine zrna hibrida OSSK 602 i OSSK 617. Kod proizvodnje koja se bazira na berbi u klip – nema dileme – hibrid OSSK 596 je tu omiljen, zbog dugačkog i krupnog klipa i lagane berbe, ali tu su i svi ostali naši hibridi pogodni za tu namjenu – OSSK 444, OS 499, OSSK 552, OSSK 602, OSSK 617. Kod kombajniranja zrna kukuruza značajno je spomenuti rezultate hibrida iz polja ove godine, koje možete vidjeti u ovom katalogu, a gdje je u prvi plan ušao hibrid OS 99, a zatim OSSK 602, OSSK 552, OSSK 617. Ono što je više puta istaknuto u zadnjih nekoliko godina, potvrdilo se i u ovoj izrazito sušnoj i toploj godini – hibridi OS 499 i OSSK 552 spadaju u najotpornije na sušu u cijelom sortimentu koji se nalazi u proizvodnji u Hrvatskoj. Ove godine prvi puta u prodaji su novi hibridi: OS 430 i OSSK 515. Hibrid OS 430 praviti će društvo hibridu OSSK 444, po dužini vegetacije. To je hibrid izvrsne klijavosti, dobrog početnog porasta,

izrazito čvrste stabljike, brzog otpuštanja vlage u zriobi, dobar za berbu u klip i osobito za kombajniranje. OSSK 515 je hibrid slične dužine vegetacije kao OS 499, visoke stabljike, krupnog klipa, vrlo dobre adaptabilnosti na različite uvjete proizvodnje. Kod hibrida kraće vegetacije svoje mjesto na tržištu potvrdili su hibridi OS 298P i OSSK 373, kao i hibrid Tvrtko 303 čiju su hranidbenu vrijednost prepoznali proizvođači -kako za «žutu» meljavu, tako i kao nužnu komponentu za popravljane kvalitete stočne hrane za piliće i prasce. Uvijek u katalogu navodimo i hibride koji dolaze. Ovoga puta to je hibrid Drava 404 - sa izuzetno dobrim rezultatima tijekom 2007. godine. Sjeme ovog hibrida biti će prvi puta u proizvodnji tijekom 2008. godine. Na vrata kucaju i hibridi OS 378, OS 5717 i OS 6015 koji traže svoje mjesto u postojećem sortimentu tijekom slijedećih godina.

TVRTKO 303 I OSSK 373

dvolinijski hibrid FAO grupe 300 Tvrtko ima zrno u tipu tvrdunca s visokim sadržajem bjelančevina (11-12%) i β -karotena a posjeduje dobra hranidbena svojstva. Ima najbolji prirast pilića u tovu i pogodan za prehranu ljudi. Sije se u sklopovima 70 000 biljaka po hektaru.

OSSK 373 je dvolinijski hibrid FAO grupe 380 ima zrno je u tipu tvrdog zubana, visok sadržaj bjelančevina (10-10,5%) i dobra hranidbena vrijednost je njegova karakteristika a stoka

Hibridi osječkog Instituta tradicionalno su najviše prošireni u proizvodnji na istoku Hrvatske, ali kroz mrežu distributera sjemena u zadnjih 5-6 godina postali su dostupni proizvođačima u cijeloj Hrvatskoj

ga rado jede i preporučuje se za sjetvu na teškim i pjeskovitim tlima. Dobro podnosi zakašnjelu sjetvu i može ga se sijati u gustoći 70 - 80 000 biljaka po hektaru OSSK515 je dvolinijski hibrid FAO grupe 520. Stabljika je visoka, čvrsta, vrlo otporna na polijeganje Klip je krupan, cilindričan, sa 16 redi zrna koje je svjetlije žute boje, u tipu zubana i potrebno ga je sijati na 22-23 cm u redu, odnosno na sklop od 62-65 000 biljaka po hektaru

OSSK602 REKORDER U PRINOSU

dvolinijski hibrid FAO grupe 630 ima zrno u tipu žutog zubana i pogodan za spremanje silaže

cjelokupne biljke ili zrna a preporučuje se za sjetvu u Slavoniji i Baranji. Ima visok potencijal rodnosti i najveće prinose zrna daje u sklopu 58 - 62 000 biljaka po hektaru

OSSK644 Rekorder u proizvodnji silaže je dvolinijski hibrid FAO grupe 650 ima zrno u tipu poluzubana, glađe krunice i caklavih bokova i leđa. Preporučuje se za sjetvu u istočnoj Slavoniji i Baranji u gustoći 55 - 60 000 biljaka po hektaru. Stoka ga vrlo rado jede, a pogodan je za spremanje silaže zrna ili cijele biljke

Drava 404 je novi dvolinijski hibrid FAO grupe 420 vrlo brzo otpušta vlagu u zriobi i ima izuzetno veliki kapacitet rodnosti, na razini najboljih svjetskih standarda u pripadajućoj grupi.

D.RUKOVANJSKI

Namjena proizvedenog kukuruz, silaža cijele biljke, silaža zrna, berba u klip ili kombajniranje zrna, uvjetuje u najvećoj mjeri izbor hibrida

VITO – JEDNOSTAVNO I LAKO VOZI NA CESTAMA, ALI I NA TEŽIM PODRUČJIMA

- Zahvaljujući izdržljivoj karoseriji, suvremenim elektroničkim sustavima i snažnim motorima, u Vito ćete istinski uživati, bez obzira vozite li se gradom, gradilištem, poljskim putevima, vinogradima, lovištima, ili pak krećete na dulje putovanje

Novi Mercedes-Benz Vito predstavlja fleksibilno lako gospodarsko vozilo s mnogobrojnim modelima i varijantama koji je spreman za svaki zadatak. A uostalom, njihov znak – ZVIJEZDA – jamstvo je kvalitete, pouzdanosti, dugovječnosti, sigurnosti i ekonomičnosti te suvremenog dizajna, udobnosti i jedinstvenog užitka u vožnji. Ovisno o potrebama naših gospodarsvenika, poljoprivrednih poduzeća, zadruga i obiteljskih gospodarstava na raspolaganju su tri modela. To je Vito furgon, zatim Vito kombi a i Vito mixto. S različitim osovinskim razmacima, dužinama i visinama vozila te s različitim teretnim varijantama. Svi kupci Mercedes-Benz lakih gospodarskih vozila imaju pravo na garanciju od 24 mjeseca bez ograničenja broja prijeđenih kilometara. Ovo se odnosi na sva Mercedes-Benz laka gospodarska vozila. I Vito, i Viano, te Sprinter i Vario. Cjeloviti paket usluga MobilityGo vlasnicima vozila pomaže u slučajevima tehničkih nezgoda na vozilu ili problema s pokretanjem vozila kao i kada vozilo stoji u radionici dulje od dva radna sata zbog popravka u jamstvenom roku ili besplatnog popravka. I zato iz Mercedes-a poručuju da otkrijete mogućnosti koje pruža Mercedes-Benz lako gospodarsko vozilo i uživajte u osiguranoj mobilnosti.

Uspjeh nekog poduzeća danas više no ikada ovisi o tome je li ono dovoljno efikasno i reagira li dovoljno fleksibilno. Što više utovarnog prostora, što manje vanjske dimenzije, što jednostavnije rukovanje – Vito furgon definira

suvremene konstrukcije današnjih motornih vozila namijenjenih za gospodarske svrhe. Na cijeni su bogatstvo varijanti i individualnost. Također ne treba smetnuti s uma da možete očekivati visok stupanj pouzdanosti, sigurnosti i ekonomičnosti.

Tu su prije svega dva osovinska razmaka, tri dužine vozila (kompaktni/dugi/ekstra dugi) i dvije visine krova. Utovarna je zapremina kod dugog Vito s visokim krovom i do 6,49 prostornih metara. Nosivost je do 980 kg, a po želji čak i 1150 kilograma. Ovisno

o dužini vozila prostor je za do tri europaleta u nizu. Pet je varijanti pogona. Četiri CDI dizelska motora snage od 70 do 150 kW (95 – 204 KS) i jedan benzinski motor snage 190 kW (258 KS). 4-cilindarski CDI motori, po želji s filtrom za dizelske čestice.

Varijabilnost Vito otvara mogućnosti konfiguracijama vozila koje su u stanju svladati najrazličitije transportne zadaće i situacije utovara u klasi do tri tone. Kompaktni Vito je po svojoj dužini upravo idealan za napućena gradska središta i uske ulazne prostore. Dugi

Vito uz jednak međuosovinski razmak od 3200 mm ima za 245 mm duži stražnji privjes, što uvelike pogoduje zapremini, ne ograničivši pritom nimalo manevriranje i pokretljivosti. Ekstra dugi Vito s produženim međuosovinskim razmakom od 3430 mm može se opisati dvjema riječima. Obilje prostora. Bez obzira da li je riječ o kurirskoj službi, trgovini, farmi, ratarima, vočarima ili vinogradarima, mogućnosti konfiguracija Vito jednako su raznolike kao i vrste djelatnosti kojima je namijenjen furgon. U svim dužinama vozila Vito nudi utovarni prostor velike površine i iskoristivosti zahvaljujući velikim otvorima vratiju i maloj utovarnoj visini – odostraga ili bočno. Vito s ekonomskog gledišta uvijek predstavlja razumnu investiciju. Što reći nakon vožnje u Vito. U njemu se čovjek osjeća kao kod svoje kuće. Zašto? Niski ulaz, prostrano sjedalo vozača i ostala udobna sjedala pružaju udobnost na dugim putovanjima. Kokpit osvaja dajući naslutiti visokokvalitetne materijale, kao i ergonomično osmišljenim rasporedom upravljačkih elemenata – među ostalim i praktičnom ručicom u obliku joysticka, koja služi za prebacivanje brzina odnosno za odabir stupnjeva prijenosa, a uklopljena je u kokpit tako da bude na dohvata ruke, omogućujući slobodan prolaz ustranu ili otraga. Zahvaljujući izdržljivoj karoseriji, suvremenim elektroničkim sustavima i snažnim motorima, u Vito ćete istinski uživati, bez obzira vozite li se gradom, gradilištem, poljskim putevima, vinogradima, lovištima, ili pak krećete na dulje putovanje. **M.V.**

5 godina besplatnog redovitog održavanja.

Ponuda za budućnost.

Vizionari znaju cijeniti Sprinterove inovacije. Zato se ne morate brinuti za budućnost: s Mercedes-Benzovim Integriranim servisnim paketom (ISP*) dobivate 5 godina besplatnog održavanja vozila, tj. do 150.000

prijedenih kilometara, što se prije ispuni. Uz to, zahvaljujući posljednjoj generaciji CDI dizelskih motora serijska oprema Sprintera, uz filter za dizelske čestice, omogućuje manju potrošnju goriva i više performanse.

ISP ponuda

5 godina besplatnog redovitog održavanja

*ISP se ne odnosi na Mercedes-Benz Sprinter modele s benzinskim motorom ili automatskim mjenjačem. Redovito održavanje vozila određeno je uputama proizvođača Mercedes-Benz i uključuje propisane rezervne dijelove i rad servisera te visokokvalitetno motorno ulje i kočničku tekućinu. Predviđeni servisni interval je 30.000 km. Detalje ponude provjerite kod svog ovlaštenog Mercedes-Benz prodavatelja. Ponuda vrijedi do isteka zaliha.

Mercedes-Benz

A Daimler Brand

Automobili ŠKOJO d.o.o., ovlaštena prodaja i servis Mercedes-Benz vozila
Ulica borova 1, 31000 Osijek, tel. 031/22 00 00, fax 031/22 00 01, e-mail: skojo@skojo.hr

EuroWolf

Germany

www.acm-mehanizacija.hr
www.foton-perkins.com
www.euro-wolf.com

ISKORISTITE OVU JEDINSTVENU PRILIKU!

**POVRAT KAPITALNIH
ULAGANJA JE 40%**

**75 ks
105.000 KN***

EuroWolf 754/4WD

Motor: 4 cilindra, 75 ks

Pogon: 4 x 4

 Perkins Licence

*Isporuka odmah

*PDV i grijana kabina su uključeni u cijenu.

Tel: 01/6621 311, Mob: 091/6608 092

DISTRIBUTERI:

Banjavčić d.o.o., Karlovac, 047/641-290
Santini d.o.o., Vinkovci, 032/308-340
Panex agm d.o.o., Čakovec
Agronom d.o.o., Požega, 034/319-051
Džambo trade d.o.o., Virovitica, 033/730-764
Danijel d.o.o., Pleternica, 034/311-087
Val-ma d.o.o., Križ, 01/2820-627
Mar d.o.o., Bjelovar, 043/251-021
Adria panos d.o.o., Osijek, 031/351-235